

Stolov veliki uspjeh u Sarajevu

U Sarajevu je otvoren velelepni olimpijski hotel »Sarajevo« jedan od hotela lanca »Holiday Inn«.

STOL je na ovome hotelu ugovorio sve stolice, stolove i fotelje tj. sav pokretni mobilijar osim hotelskih soba. Poseban zahtjev kupca je bio u obradi i bojenju kao i u tapeciranju opreme, kao i da budu tipovi koji su što novije proizvodnje.

Centralno mjesto u tom zahtjevu je imala drvena stolica za prostore kafane, restorana i doručkovaone, a koja nije iz našeg proizvodnog programa, nego je treba projektirati i kao novi naš proizvod prezentirati na objektu. Stolica je prema namjeni bila u raznim bojama tapecirana u štofu i koži. STOL je nakon konsultacija u fabrici preuzeo i ovaj zadatak i ing. Benda uz saradnju ing. Uršića projektovao je novu drvenu stolicu. Moramo naglasiti da je rok realizacije izrade ove opreme bio veoma kratak tj. svega 30 radnih dana.

Cjelokupnu proizvodnu organizaciju u fabrici na realizaciji ovog posla preuzeli su drugovi ing. Škrinjarić i ing. Kobetić uz saradnju drugova Švajgera, ing. Smolnikara, druga Leskovška, Koželja i ostalih suradnika.

Prve stolice bez prototipskog uzoraka bile su gotove 3 dana prije ugovorenog roka, a isporuka je uslijedila istog dana po izlasku iz radionice. Obzirom da je 6 oktobra u 13 sati bilo zvanično otvaranje hotela, a kojeg je otvorio predsjednik svjetskog olimpijskog komiteta gosp. Huan Samaranč, posljednji kamion sa robom je stigao u 5 sati ujutro, tako da smo kompletan namještaj imali montiran do 10 sati.

Na otvaranju je bilo prisutno preko 3.000 zvanica koje su izrazile najveće pohvale Stolovoj opremi, a naročito njenom estetskom izgledu i kvalitetu. Posebnu hvalu je izazvala drvena stolica našeg sada novog tipa tapecirana u štofu i koži, jer ovakav tip stolica nije do sada viđen na domaćem tržištu.

Ako bi dali rezime ovoga Stolovog uspjeha moramo kazati slijedeće: STOL je ponovo dokazao da svojim potencijalima u kreativnom i proizvodnom programu može postići zaista velike rezultate naročito ako je jedna akcija na određenom poslu dobro organizovana i u kojoj svaki pojedinac ispunjava pravovremeno svoj zadatak.

Interier Sarajevo je u organizaciju ovoga posla uložio sav svoj trud i znanje, jer pored poslova iz proizvodnje Stola, imali

smo i dosta radova inžinjerinaga, a to su kameni stolovi, pepeljare, vrtni stolovi i drugo. U ovima poslovima imali smo dobru saradnju sa našim kooperantima, a naročito nam je pomoglo poduzeće Mermeri iz Gostivara isporukom veoma kvalitetnog mramora kao i naši kooperanti na izradi mramornih ploča Miro Šego i Aristid Kačić.

Iza nas su ostale tegobe i teškoće realizacije ovoga složenog i po roku veoma teškog posla. Prošla su slavlja

otvaranja i primanja čestitki i pohvala i nakon te bure iz koje je Stol uoči Olimpijskih igara opet dokazao svoju veličinu fabrike i proizvođača, moramo istaći pojedince koji su svojim nesebičnim zalaganjem doprinjeli, da jedan ovakav objekat bude prava prezentacija Stolovih mogućnosti i kvaliteta, a to su: ing. Uršić, ing. Benda, ing. Škrinjarić, ing. Kobetić, ing. Stele, ing. Smolnikar, ing. Kladnik, drugovi Švajger, Leskošek, Martinjak, Bratić, Stanković, Babić, drugarica Odobašić i svi oni koji su radili na ovom poslu kako u radionicama tako na odpremi, montaži i ugovaranju.

Aleksandar Rakić

Stolovci smo že velikokrat dokazali, da smo dobri delavci, če se vzamemo skupaj in vsi zares poprimemo, vsak na svojem mestu.

Tak primer je tudi opisan v sestavku Aleksandra Rakića, vodje Stolovega Interiera v Sarajevu.

Vodstvo Interiera se je zavzelo za pridobitev dela v novih prostorih, ki so v Sarajevu grajeni za nastanitev ljudi v času Zimskih olimpijskih iger '84.

Vse je steklo po pravem redu. Pridobili smo dobro naročilo, takoj smo se domenili za vrsto pohištva in takoj smo tudi pričeli z izdelavo.

Stoli, fotelji in druga oprema je bila dobavljena v dogovorjenem času, kvaliteta je dobra, zadovoljni so bili kupci naše opreme in tudi mi.

Ne mislimo dati temu primeru preveliko težo in pomembnost, na njem pa se dobro vidi, da se da veliko narediti, če je za to prava pripravljenost vseh, ki spadajo zraven.

Kako delamo po spremenjenih normah

O marsičem smo se pogovarjali zadnje čase. Gotovo pa je bilo zelo veliko besed namenjenih povišanju norm v proizvodnih oddelkih. Po nekajmesečni pripravi v strokovnih službah, poslovnih in samoupravnih organih in družbenopolitičnih organizacijah so slednjič delavski sveti tozdog in v tem mesecu tudi delavski svet delovne organizacije sprejeli sklep o desetodstotnem povišanju delovnih normativov.

Od prvega oktobra dalje že teče delo po novih normah. Vprašali smo nekaj naših delavcev, kaj o tem mislijo. Vprašali nismo samo delavce z delom po normi, ampak tudi druge. Dobili smo občutek, da so s povišanimi normami zares dobro seznanjeni proizvodni delavci, ker po normah delajo, režijski delavci pa na zadevo le nekako drugače gledajo. Nekateri so s povišanjem sicer tudi dobro informirani, pred očmi pa imajo še drugo, s čemer proizvodni delavec ni toliko obremenjen.

Proizvodni delavec bo natančno premislil, kolikšna je nova norma, če se jo bo dalo doseči in preseči, katera od norm je še vedno lažja in bi jo po njej delal. Režijski delavec teh zahtev res nima, odgovoren je pa za vrsto zadev, ki morajo biti opravljene, če hoče, da se proizvodno delo ne bo ustavilo.

Proizvodni delavec bo lahko dobro delal, če bo imel za to dobre pogoje in primeren zaslužek, režijski delavec pa bo svoj osebni dohodek (poleg drugega, s čemer je pogojeno delo v družbi) opravičil s primerno skrbjo in delom, ki je prav tako, kot proizvodno, namenjeno čimboljšeemu poslovanju delovne organizacije.

Povišanje delovnih zahtev ni le stvar proizvodnih delavcev, temveč prav vsega kolektiva, od prvega do zadnjega delavca. Ljudje, ki delajo za eno tovarniško ograjo, si morajo skupaj prizadevati, da bi drug drugemu delo olajšali, »neproizvodni« delavci nudijo proizvodnim dobro tehnološko pripravo, preskrbo z vsemi potrebnimi materiali, preskrbo z orodji in drugim, s čemer se bo dalo lažje delati, dobro prodajo in pa pravilnimi obračuni dela, ko bo marljiv delavec zares dobro zaslužil, slab pa svojemu delu primerno.

Nekaj odgovorov naših delavcev:

ANDREJ URBANC, VODJA SLUŽBE ZA ORGANIZACIJO IN PROGRAMIRANJE:

Na podlagi raziskav, ki so bile opravljene, je bilo ugotovljeno, da je mogoče

nekaj več narediti. Je pa tudi sedaj težko reči, koliko se dela. Želja vseh je, da bi ustvarili nekaj več.

Zadnjih nekaj let se je delo v skupnih službah zapostavljalo, kar naprej pa se je omenjalo in izpostavljalo proizvodno

Delavcem in bralcem

Naši delavci zelo radi berejo naš mesečni informator, Glasilo. To vidimo ob razdeljevanju vsake številke. V nekaterih oddelkih ga razdelijo kar po delu, da ga potem delavec začne brati doma.

Kak izvod Glasila pa tudi vidimo v delavnici na tleh, v zaobju za odpadke, na tovarniškem dvorišču.

Vsi tisti, ki so kdaj sodelovali v našem časopisu vedo, da sestavkov ni lahko napisati. Vsaka misel je nešteto krat pretehtana, vsaka beseda je tisočkrat preiščena.

Delavec, ki je že napisal prispevek za Glasilo, bo tudi spoštoval delo drugih, tisti, ki ni še nikoli napisal besedice, pa žal ne ve, da je v današnjem času, ko je vsak bralec veliko bolj razgledan in novice drugače bere, težko pisati.

Za številko z običajnim obsegom je potrebno napisati in zbrati okoli šestdeset strani tipkopisa, rokopisov pa je skoraj pol več.

Naloga uredništva je, da dopisnike spodbuja k realnemu načinu pisanja, pa če je lepo ali včasih tudi ne.

Večini je to všeč, kakšnemu posamezniku ne!

Stolovi delavci pišejo za vas, svoje delovne tovariše!

Uredništvo

delo. Prav je, da se da priznanje proizvodnemu delu. V skupnih službah pa je prišlo v ljudi, da so premalo cenjeni in so le bolj opravljali vsakodnevna redna dela, razvojna in druga pa so žal ostala neopravljena.

Večkrat je bilo tudi rečeno, da nas je preveč v skupnih službah in je zato učinek manjši.

Vemo, da v bodoče čaka režijske delavce veliko dela. Odprtih je mnogo načrtov. Še vedno pa je vprašanje, kako te ljudi tako stimulirati, da se bodo zares trudili.

Povečanju norm v proizvodnih delavnicah so tudi vzrok premajhni osebni dohodki, ki pa jih ne moremo dvigniti, če vsi ne bomo več naredili.

EMA OZIMEK, POMOČNIK VODJE FINANČNEGA RAČUNOVODSTVA:

Ne vem, če je prav, da so bile norme povsod enako povečane. Tako natančno tudi ne poznam proizvodnje, da bi vedela, kako je nasploh s tem. Nekje tehnologija dopušča, da se da več narediti, druge pa že sam način dela to otežkoča ali celo ne dovoljuje. Tam norme ne morejo biti dvignjene.

Zaradi povečanja norm so gotovo problemi, manj očitni pa so zato, ker bodo šli obenem gor tudi osebni dohodki.

Prav bi bilo, da bi tudi vsi tisti, ki ne delajo po normah, več delali.

V našem oddelku smo vezani na roke, ko mora biti določeno delo opravljeno. To so predvsem obračuni po opravljenem delu v proizvodnji — periodični obračuni, roki za SDK in cela vrsta drugega. Delati morash, če hočeš, da ni narobe.

Da moramo bolj delati kot pred leti, pove tudi naslednji podatek: Število delavcev v našem oddelku se je v zadnjih letih zmanjšalo za osem, to je za petnajst odstotkov, potem veste, kako je. Obseg poslovanja pa se je povečal.

Skupne službe in proizvodnja bi morali biti bolj povezani.

DRAGAN KRSTIČ, PRODAJNI REFERENT ZA SLOVENIJO:

Med delavnostjo v naših tozdih je razlika. V tozdu 1 se tudi prej ni slabo delalo.

Dobre delavce je potrebno primerno stimulirati. Če nekdo več naredi, naj tudi več zasluži. Dober delavec bi moral imeti neomejeno možnost za zaslužek. Ko bi bilo tako, bi ljudje bolj prišli za delo. Lani smo se na delavskem svetu pogovarjali, koliko dela imamo in, koliko bi lahko prodali, pa možnosti nismo pravilno izkoristili.

Za dober zaslužek bo delavec 8 ur rad delal in tudi več. 23-odstotno povišanje osebnih dohodkov za proizvodne delavce je še premajhno. Slab delavec pa je še vedno predboro plačan.

V prodaji se nekateri trudijo, da bi čimveč prodali in tudi prodajo. Za primer lahko vzamemo tov. Rakiča, vodjo Stolevega Interiera iz Sarajeva. Zanima se za take posle, kot drugi sploh ne. Marsikak drug bo sedel na svojem mestu. Ve, da bo dobil prav tolikšno plačo, če se bo bolj angažiral ali manj.

Dobri delavci nam premalo pomenijo. Morali bi jih obdržati in z njimi vzgajati tudi druge, ne pa dopuščati, da nam slab delavec dobrega pokvari.

Vsi skupaj smo delovni kolektiv: Kolikor se bomo zanimali za delo, toliko bomo uspešni. Zanimati se moramo za tovarno in izven tovarne, vedeti moramo, kaj bomo lahko prodali in imeli tudi za služek, kaj smo sposobni narediti, s kakšnimi materiali bomo tudi v bodoče oskrbovali proizvodnjo in katero delo si bomo lahko najprej olajšali, da se nam bo zares izplačalo.

Osemtrideset odstotkov vseh opravljenih ur v Stolu je po normi, drugo pa so režijske.

Ali ti delavci dajo toliko od sebe, kolikor hočemo imeti od delavcev po normi?

Delavca v proizvodnji radi gledamo, kako dela. Vprašanje je, če je na delovnem mestu, kako se obnaša, koliko dela in nasploh, kako je z njim.

Ob višjih delovnih normah pa se moramo nujno ozreti tudi k ljudem, ki delavcem v neposredni proizvodnji pripravljajo delo. S tem ni mišljena le priprava dela v delovni organizaciji, temveč vsi ostali delavci.

Za neko delovno operacijo je postavljena norma. Delavec in mojster sta se zaradi nekega vzroka zmenila, da se bo delalo po normi, ampak v režiji (po času).

Za delo po režiji ni zahtevano določeno število izdelanih kosov.

Vesten delavec se bo vendar skušal približati normi, nevosten pa bo naredil pol potrebne količine ali še manj.

Če je za delo po času (VK 11) zares nujen razlog, šele potem je potrebno delati na tak način.

ELKA GALIN, ADMINISTRATORKA V SKLADIŠČU REPRMATERIALA:

Nikoli nisem delala po normi in zato normiranega dela ne poznam. V zadnjih mesecih pa smo se o dvigu norm tudi v našem skladišču veliko pogovarjali. Mislim, da bodo povišano normo mladi delavci lažje dosegli, težje pa starejši. Večji osebni dohodek je obljubljen in bo zanj treba več narediti. Ne samo delavci po normah, vsi bomo morali dati več od sebe.

Mislim, da bi se dalo tudi v skupnih službah več narediti. To je normalno. Če bo moral delavec za strojem več delati, moramo tudi vsi drugi.

Zase lahko rečem, da imam dela vedno dovolj. Nekatere dneve več kot druge.

Tudi v prihodnje hočem dobro delati.

JOŽICA ZAKOVŠEK, DELAVKA V SKLADIŠČU ŽAGANEGA LESA:

Nekaj povišanih norm je previsokih. Na splošno bomo videli, kako se jih bo dalo narediti. Lesa je dovolj in s tem tudi dela. Delavci v skladišču lesa smo v veliki meri odvisni tudi od vremena. Lesa ne moreš skladati v zloge in jih pokrivati, če močno dežuje. Pri našem delu je treba vse to upoštevati. Doslej smo norme presegali 10—20 %. Normirano pa je razen čiščenja skladišča vse.

V skladišču žaganega lesa je bilo pred časom od šestintrideset do osemtrideset delavcev, sedaj pa nas je le osemnajst. Res sedaj nekatera dela strojno opravljamo, vendar je ročnega tudi še veliko.

Delavci v skladišču mislimo, da ni povišanje norm samo za proizvodne delavce, temveč za vse. Tudi za tiste v skupinah službah. Precej od teh se jih je doslej premalo menilo za delo. Upamo, da se bodo sedaj bolj.

JANEZ ULČAR, BRUSAČ LESA V STROJNI STOLARNI:

Nekatera dela se bo po povišanih normah dalo narediti, druga veliko težje. Mislim, da ni prav, ker so norme povišane.

V treh ali štirih letih bodo šli vsi starejši, izkušeni delavci v pokoj, ostali bodo mladi.

Zelo pomembna je tudi kvaliteta izdelanih polizdelkov. Na to se mora gledati že v začetku. Če v krivilnici in že prej, ko se les razžaguje. Na kvaliteto sedaj vsi veliko bolj gledamo. Tudi sedaj in v prihodnje je pomembno, kakšne stole bomo naredili. Kvaliteta in veliko preseganje norm pa ne gresta skupaj.

Če bom zdrav, bom delal po novih normah.

Povišanje naj ne velja samo za proizvodne delavce, ampak za vse. Tudi za režijske. Pa ne samo režijske v proizvodnji. Tudi druge.

Že velikokrat so nam obljubljali povečane osebne dohodke, a smo bili razočarani. Vedno se je o tem veliko govorilo.

Mogoče se bodo z novo upravo zadeve le uredile. V drugih tovarnah imajo delavci za pol milijona in več višjo plačo.

IVO PISKAR, VODJA POSLOVNE ENOTE V MOTNIKU:

Delamo po novih normah, vendar imamo težave. Delavec mora imeti pogoje, da bo dobro delal. V naši poslovni enoti je glavni problem pomanjkanje materialov, predvsem za kovinsko delavnico.

Materiali in naročila morajo biti zagotovljeni, če se hoče delati in še več narediti kot prej. Problem ni delo, če bi imeli ostale pogoje izpolnjene. Tako pa je problem. Neprestano prestavljanje delavcev iz »faze« na »fazo«, iz dela po

(Nadaljevanje na 4. strani)

Delo v oddelku površinske obdelave je svojevrstno. V delavnici je močan vonj po lakih, pri prekladanju je treba skrbno paziti na polizdelke in seveda, neprestano je treba skrbeti, da nastavni trak ni prazen.

Trak teče, čas tudi, vsak polizdelek se mora vsaj še enkrat vrniti v stroj. S tem je površinsko obdelan le en polizdelek, zelo enostavna omarica pa ima vsaj pet ali šest polizdelkov.

(Nadaljevanje s 3. strani)

normi na režijsko delo povzročata težave delavcem, vodenjem dela in celi poslovni enoti.

Upamo, da se bo stanje popravilo. Če že ne pred pričetkom delovnega tedna, moramo vsaj ob pričetku dne vedeti, kako bomo delali in delavce razporedili, da bomo imeli boljši uspeh.

Povišanje norm je nekoliko lažje v tapetniškem oddelku.

Delavci iz Motnika želimo za boljši osebni dohodek bolj delati, vendar moramo imeti urejeno predpripravo.

CENE BALUT, MOJSTER V MONTAŽI V TOZDU 2:

Nekatere norme so sedaj visoke in jih stežka dosegamo. V prihodnje bomo videli, kako bo s tem. Nekatere prejšnje norme, se pravi starejše, se dajo doseči tudi po povišanju. Delavci so povišanje nekako sprejeli. Delamo po novem. Upamo, da kvaliteta ne bo toliko trpela, pri montaži pisalnih miz pa se to zna zgoditi.

Probleme nam povzročajo tudi dobavljeni polizdelki iz drugih tozdov. Še vedno je odstopanje pri merah. Milimeter razlike je že tolikšen, da se ne da dobro delati. Delavec ima normo in ne more obenem še popravljati napak.

Odpremno skladišče je občasno precej polno, predvsem zaradi pomanjkanja repromaterialov v strojnem oddelku. Tako so nekateri izdelki zmontirani, drugi pa ne. Kupec jih pa ne more dobiti, ker ni kompletno. Te zadeve povzročajo težave tudi pri našem delu.

Delavci skupnih služb bi se morali za proizvodnjo bolj zanimati. Nasploh bi morala biti priprava in prodaja bolj urejena.

V delavnici bi morali izboljševati vsaj manjše stvari, če že velikih zaenkrat ne moremo. S tem mislim na orodje in manjše stroje.

FRANC BURJA, MOJSTER V MONTAŽI TAPETNIŠKE DELAVNICE:

Tudi mi imamo velike probleme, ker za nekatere izdelke, ki jih montiramo, ni potrebnega materiala. Bilo ni cevi za kovinska ogrodja, primanjkuje raznih vijakov, manjka nam kartonov za embalažo. Na tak način se po povišanih normah zares težko dela. Delavci upravičeno godrnjajo in so slabe volje.

Delati bi morali večje serije. Na tak način se res da kaj narediti, ne pa skakati od nekaj kosov na drugih nekaj.

Mislim, da bi morali biti nasploh bolj organizirani. Priprava proizvodnje je zelo pomembna zadeva. Ko bo ta urejena, bo delavec dobro vedel. Treba je urediti delovne pogoje in zaslužek.

Kako delajo delavci v skupnih službah in drugi delavci po režiji, točno ne vem. Mislim pa, da moramo vsi skupaj bolj prijeti za delo, če hočemo več zaslužiti.

MARIJA PETEK, DELAVKA V MONTAŽI MIZARNE:

Rečeno je bilo, da se osebnih dohodkov ne da drugače popraviti, kot z dvigom norm. Tudi povišane norme se da nekako narediti, le delati moraš brez prestopa.

Kako se nam bo pa to poznalo pri plači, bomo videli drugi mesec, petnajstega. Če se bo poznalo, bo v redu. Naše plače so sedaj res slabe. V drugih tovarnah v kam-

niški občini zaslužijo delavci vsaj štiristo tisoč dinarjev več.

Delo v naši delavnici je dobro pripravljeno. Mojsiri se zanimajo za proizvodnjo, prav tako je veliko v delavnici vodja poslovne enote, ki tudi dobro skrbi, da imamo dovolj dela.

Serije, ki jih delamo, so različne, vendar ne vplivajo na doseg norm.

Občutek imam, da so norme v proizvodnji povišane, na upravi pa nekateri še vedno premalo delajo. Kadar pridem v njihove pisarne, jih vidim po pet v eni sobi. Jih je res toliko potrebnih? Večkrat tudi ne delajo. Se le pogovarjajo.

Na upravi je precej delavcev, ki nimajo prave izobrazbe. Ne bi naštevala poklice, toda ve se, kaj so. Plače imajo pa dobre. Tudi zaradi tega smo prikrašteni pri osebnih dohodkih.

Sestavek je pripravil
Ciril Sivec

Kadar kake stvari ne razumemo, jo enostavno pustimo pri miru ali o tem sprašujemo drugega.

V tovarni in tudi doma dobivamo informacije, ki jih marsikdo težko razume.

Današnji čas je res drugačen od nekdanjega in je pristop k obdelavi podatkov bistveno spremenjen, vendar se da vsaka zadeva enostavno in na kratko razložiti.

Rezka Rak iz skladišča repromateriala v tozdu 2 pakira v vrečke okovje za pohištvo. Ker je pohištva veliko vrst, je tudi veliko vrst okovja.

Vse doslej je bilo to režijsko delo. Zadnje čase pa je na pobudo vodstva tozda 2 normirano, se pravi, za vsako varianto nabranega okovja je predpisana količina vrečk. Tak način dela je koristnejši za delovno organizacijo, bolj zadovoljne pa so tudi delavke.

MISLI OB PRVEM NOVEMBRU

Nasprotno od smrti je življenje.

Prvi november je praznik, vendar v nekem smislu neprijeten.

Prvi november je dan mrtvih, trenutek ljudi, ki so živeli z nami, pred nedavnimi ali pred mnogimi leti.

Na te ljudi ne pomislimo z njihovo smrtjo, temveč z njihovim življenjem. V spominu smo jih ohranili take, kot so nekoč bili: dobri, pošteni, pa tudi slabi in nezvesti.

V nas je na ta dan misel na življenje teh ljudi. Marsikaj vemo o njih, veliko ne. Ne vemo, če so bili v resnici srečni in zadovoljni, dobro pa vemo, kakšni so bili z drugimi, tudi z nami, kaj so v življenju bili pripravljeni dati sočloveku.

Čez leta bodo naši zanamci tako premišljevali o nas ...

Ustvarjamo nov obrambno-varnostni sistem

Znano je, da smo v socialistični Jugoslaviji stalno izpostavljeni pritiskom, katerih nosilec so agresivne težnje svetovne reakcije, ki želi v imenu kapitala ali vse-mogočne državne oblasti zavreti osvobodilni tok zgodovine. To pa je mogoče storiti le za ceno podreditve človeka in njegovega dela ter narodov gospodovalnim monopolno-lastninskim, hegemonističnim interesom.

Kljub splošnemu povezovanju dela, delovnih ljudi in narodov sveta in kljub demokraciji mednarodnih odnosov so v tem svetu še vedno gospodarske, politične in vojaške sile, ki želijo ohranjati ali ustvarjati nove oblike in odnose podrejanja, revščino, nezaupanje, napetosti, oboroževanje, intervencije in spopade. Te sile imajo v naši odprti družbi določen vpliv, ki ga ne gre podcenjevati. Na to nas opozarjajo različni neposredni pritiski, psihološka indoktrinacija, povezovanje z nekaterimi posamezniki, napadi na našo ustavno ureditev, pa tudi nekateri poskusi razvrednotenja socialističnih samoupravnih družbenih in človeških vrednot. Poleg tega nas na to opozarjajo primeri vsiljevanja posamičnih ali skupinskih interesov birokratskih teženj ter neodgovornosti do dela, življenja, do družbenega premoženja in naravnega okolja itd., kar vse neposredno ovira naš razvoj in hkrati daje osnove za tuje propagandno vmešavanje.

Družbena samozaščita in splošna ljudska obramba

Družbena samozaščita in splošna ljudska obramba nista posebni varnostni oziroma obrambni instituciji ali organizaciji, marveč sta aktivnost in sestavina družbenopolitičnega organiziranja in samoupravljanja. Za doseganje svoje lastne in družbene varnosti ter uveljavljanje obrambnih ukrepov in aktivnosti se namreč delavci in občani usposabljujejo in organizirajo na svojem delovnem mestu, v kraju, kjer prebivajo in v družbenopolitičnih organizacijah in društvih, v katera se povezujejo. Hkrati se neposredno ali prek delegatov dogovarjajo in odločajo o vseh varnostnih in obrambnih vprašanjih, to je na zborih delavcev in organov, na delavskem svetu, v samoupravnih interesni skupnosti, v delegatskih skupščinah. Za uresničevanje te svoje vloge pa se še posebej organizirajo v narodno zaščito, civilno zaščito, enote teritorialne obrambe in se v njih usposabljujejo, kar še posebej velja za Jugoslovansko ljudsko armado. Vse to naj kot udarna pest naše varnosti — skupaj s specializiranimi in strokovnimi organi kot institucijami družbene samozaščite in splošne ljudske obrambe — pomeni nepremagljivo trdnjavo za kakršenkoli pritisk in za vsakega agresorja.

Zadnja kongresa zveze komunistov sta potrdila takšno našo usmeritev in v tej usmeritvi izostrila ključne naloge: tako kot glede vseh temeljnih vprašanj našega razvoja, morajo postati delovni ljudje in občani neposredni nosilci obrambnih priprav in samozaščitne aktivnosti, in to v delegacijah in družbenopolitičnih organizacijah, v družbenopolitičnih skupnostih, v temeljnih organizacijah združenega dela in kra-

jevskih skupnostih, v soseskah, ulicah, v delovnih enotah, v društvih itd. To pa je mogoče doseči le tako, če sta družbena samozaščita in splošna ljudska obramba gibanje množic, združenih in povezanih v socialistični zvezi. Prav zato je v kongresnih in drugih dokumentih zveze komunistov poudarjena vloga in pomen socialistične zveze in drugih družbenopolitičnih in družbenih organizacij pri krepitevi obrambe in zaščite. Zveza komunistov mora ob tem kot vodilna družbena sila prevzeti posebno politično odgovornost, ki izhaja iz njene zgodovinske in z ustavo opredeljene vloge.

Komiteji za splošno ljudsko obrambo in družbeno samozaščito

Da bo samozaščitna in obrambna aktivnost delovnih ljudi in občanov in njihovih samoupravnih organov učinkovita in da bo v njihovo samoupravno organiziranje vgrajena tudi vloga družbenopolitičnih dejavnikov, zlasti zveze komunistov, so potrebne tudi osnovne in enotne normativne opredelitve, ki jih je letos sprejela skupščina Socialistične republike Slovenije z zakonom o splošni ljudski obrambi in družbeni samozaščiti. Novost te ureditve je med drugim tudi ustanovitev komitejev za splošno ljudsko obrambo in družbeno samozaščito na vseh ravneh kot družbenopolitičnih teles, znotraj katerih zveza komunistov uresničuje svojo posebno odgovornost za zaščito in varstvo revolucionarnih pridobitev oziroma za usmerjanje družbene samozaščite in splošne ljudske obrambe.

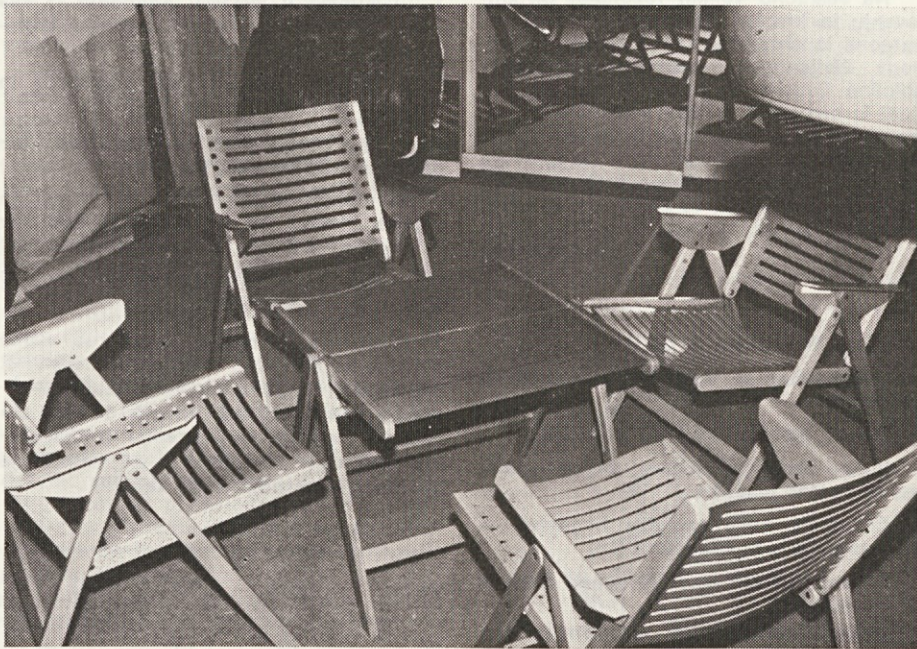
Komiteji za splošno ljudsko obrambo in družbeno samozaščito zagotavljajo

enotnost in usklajevanje obrambnih pripravn in samozaščitnih akcij ter delovanja vseh organiziranih institucij na posameznih ravneh, s tem pa tudi vseh sestavin splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite; usmerjajo in vodijo torej obrambno varnostne aktivnosti v miru in delovanje v vojni in zagotavljajo politične pogoje za to. Komiteji so odgovorni za varnostnopolitične razmere na vseh ravneh, prav tako pa tudi za ukrepe, ki jih sprejemajo oziroma so odgovorni, če ne ukrepajo, pa bi morali. To pomeni, da morajo sproti ocenjevati razmere, pomembne za varnost, predvidevati možne pojave in temu ustrezno usmerjati vse družbene dejavnike, upoštevajoč politične in materialne pogoje. Z ustanovitvijo komitejev smo zagotovili enotno in usklajeno usmerjanje in vodenje vseh aktivnosti, ki so ključnega pomena za obrambo in varnost. To omogoča tudi tesnejšo povezanost vseh obrambnih in varnostnih dejavnikov na posameznih ravneh organiziranja, pa tudi možnosti za številne poenostavitve, odpravo nepotrebne podvajanja posameznih nalog ter zlasti še večjo učinkovitost ob jasno opredeljeni odgovornosti.

Ustanovitev komitejev seveda v ničemer ne zmanjšuje nalog in odgovornosti organizacij in vodstev zveze komunistov za nadaljnje razvijanje in utrjevanje zasnovane splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite. Organizacije in vodstva zveze komunistov morajo v okolju, v katerem delujejo, skladno s svojo odgovornostjo stalno ocenjevati obrambo in varnostno dejavnost v družbi ter na tej osnovi opredeljevati akcijske naloge komunistov. Zveza komunistov bo namreč ohranila svojo organiziranost in delovanje tudi v najtežjih vojnih razmerah.

Ustanovitev komitejev za splošno ljudsko obrambo in družbeno samozaščito in njihovo funkcioniranje je le del — četudi

(Nadaljevanje na 6. strani)

Rex fotelj in mizo smo že neštokrat videli. Malokdo med nami nima tega svojevrstnega Stolovega izdelka doma — poleti na vrtu, na balkonu ali kje drugje.

Rex garnituro smo videli slikano že na vse mogoče načine. Gornjo postavitev in posnetek smo naredili v dupliškem Interieru — po domače, tako kot bi hoteli nanjo pravkar sestiti.

Rex je v naših trgovinah zopet moč kupiti.

(Nadaljevanje s 5. strani)

eden najpomembnejših — odgovornosti zveze komunistov za učinkovitost in organiziranje sistema družbene samozaščite in splošne ljudske obrambe. Zato je naša stalna naloga utrjevanje odgovornosti vseh temeljnih samoupravnih in družbenopolitičnih subjektov za varnost, obrambne priprave in oboroženi odpor, še posebej v organizacijah socialistične zveze. V tako široki fronti organiziranih socialističnih sil imajo pomembno vlogo sindikati, zveza socialistične mladine, zveza združenj borcev, narodnoosvobodilne vojske, zveza rezervnih vojaških starešin ter vsa druga združenja občanov, družbene organizacije in društva. Takšna množična vsestranska organiziranost delovnih ljudi in občanov pomeni neprecenljiv vir obrambno-zaščitne aktivnosti. Takšne množične patriotske zavesti, usposobljenosti in pripravljenosti za varovanje in obrambo naših dosežkov namreč ni mogoče nadomestiti.

Zaključek

Naj sklenem: naša trdnost je odvisna predvsem od našega uspešnega in kvalitetnega dela, ki edino daje materialne in duhovne rezultate, od uspešnosti pri razvoju socialističnih samoupravnih odnosov do krepitev neuvrščenosti kot politike in gibanja proti vsem oblikam zatiranja v mednarodnih odnosih in izraza zgodovinskih teženj narodov po svobodi, miru in napredku, pri čemer ima Jugoslavija pomembno vlogo. Odvisna pa je tudi od naše usposobljenosti, organiziranosti in pripravljenosti, da se upremo vsem zunanjim sovražnim vplivom in pritiskom in da učinkovito odpravljamo izvore notranjih slabosti, negativne pojave, ter se odločno zoperstavimo vsem tistim, ki bi na kakršenkoli način želeli ogroziti našo socialistično revolucijo, našo sedanost in perspektivo.

Na resnično velikih rezultatih pri utrjevanju in krepitev družbene samozaščite, varnosti in obrambe v vseh porah družbenega življenja ter razvijanju koncepta splošne ljudske obrambe, ki postaja last ljudi in sestavina njihove vsakodnevne samoupravljalne aktivnosti in zagotavljanju materialnih in organizacijskih pogojev za učinkovit oboroženi odpor proti morebitnemu agresorju, bomo gradili tudi v prihodnje.

Franc Pestotnik

PAROLE IN OGLAS Z ZIDU

Nesposobni so sposobni onespobiti sposobne.

Zares: globoko smo se povzpeli.

Vsako delo je častno: ampak vsako naj bo častno plačano.

Človek je naše največje bogastvo — še dobro, da je tako poceni!

Ali veš, kakšna je razlika med Švicarji in Jugoslovani?

Švicarji delajo ure, Jugoslovani pa nadure.

Mali oglas:

Izgubil se je fantek, star 52 let. Prosim poštenega najditelja, da fantka obdrži, obleko pa naj vrne.

Šifra: Gorenjke so odprtega srca

Zaposlovanja . . . , prekinitve delovnega razmerja

Težji pogoji gospodarjenja, s katerimi se srečujemo v letošnjem letu, se odražajo tudi na kadrovskem področju. Kadri kot bistveni elemen vsake organizacije so neposredno izpostavljeni vsem zunanjim vplivom oziroma spremembam. Najočitnejši znak neugodnih razmer je fluktuacija, t. j. odhodi delavcev iz DO. V letošnjem prvem polletju je bila sicer fluktuacija v primerjavi s 1. polletjem 1982 za približno odstotek nižja, a se iz meseca v mesec povečuje. Tudi podatki, da je število odhodov nekoliko manjše, nam ne pove vsega. Upoštevati je namreč treba še pokritost fluktuacije z novimi delavci. Ta pa je bila v 1. polletju zelo nizka, saj smo pokrili z novimi delavci komaj 55 odstotkov odhodov (v letu 1982 77 odstotkov). Vedeti je treba, da smo kot delovna organizacija z nizkimi osebnimi dohodki nezanimivi za zaposlovanje, v 1. polletju pa so bile tudi potrebe posameznih tozdov po novih delavcih manjše. Posledice manjšega zaposlovanja se v najostrejši obliki kažejo pri (ne) izpolnjevanju proizvodnih, prodajnih itd. planov, kar vpliva na celotni dohodek in s tem tudi na osebne dohodke.

Ekonomski učinki fluktuacije pa se izražajo tudi kot stroški fluktuacije, ki pri nas še niso ocenjeni, a bi verjetno dosegli precejšnjo vsoto, ko bi jih merili. Naj navedem samo nekaj elementov, ki jih lahko obeležimo kot faktor stroškov fluktuacije:

— izguba delovnih ur, ko si delavec išče zaposlitev v drugih OZD

— stroški v zvezi z odhodom iz DO (seje odborov za kadre, urejanje dokumentacije itd.)

— stroški postopka za pridobitev in sprejem novega delavca v DO

— izgubljene delovne ure zaradi čakanja na novega delavca

— urejanje novega delavca na dela in naloge, dokler ne doseže vsaj enakega učinka kot delavec, ki ga je nadomestil

— čas, ki je potreben, da doseže vsaj enako kvaliteto dela itd.

Glede na navedeno je interes vsake delovne organizacije obdržati dobre kadre. Kako? Delno lahko odgovorimo, če analiziramo vzroke, zaradi katerih delavci zapuščajo delovno organizacijo in kategorije delavcev oz. poklice, pri katerih je fluktuacija največja. (glej tabeli!)

a) Vzroki fluktuacije

Vzrok	Upok.	JLA	OD	Družinski razlogi	Nezadov. z delom	Drugi	Umrli	Skupaj
Št.	23	10	13	5	9	8	3	71

b) Stopnja strokovne usposobljenosti

Stopnja	I	II	III + IV	V	VI	VII	Skupaj
Št.	35	8	17	7	0	4	71

- a) vzroki fluktuacije
- b) stopnja strokovne usposobljenosti

Če izvzamemo naravno fluktuacijo (upokojitve, odhodi v JLA), na katero ne moremo vplivati, so med ostalimi na prvem mestu nizki osebni dohodki, takoj za njimi pa nezadovoljstvo z delom. Medtem, ko nizke osebne dohodke navajajo kot vzrok odhoda vse kategorije delavcev, so nezadovoljni z delom, ki ga opravljajo, predvsem kvalificirani delavci in delavci navzgor po izobrazbeni lestvici.

Med nami so delavci, ki so še vedno prepričani, da majhna norma vsemu ustreza v delovni organizaciji.

Premajhna norma je le potuha za posameznika, s tako normo je napravljena krivica sodelavcem in škoda delovni organizaciji.

Ve se, da proizvodnja brez mnogih spremljajočih del ne more teči, vemo pa tudi, da je naša proizvodna ura obremenjena s prevelikim odstotkom neproizvodnih ur.

Iz danih podatkov sledita dva osnovna pogoja za zmanjšanje fluktuacije:

- 1. povečanje osebnih dohodkov in
- 2. razporeditev delavcev na dela in naloge v skladu s pridobljeno strokovno usposobljenostjo oz. delovno zmoglostjo.

O prvem pogoju glasno razmišljamo, priznavamo, da smo glede osebnih dohodkov močno pod poprečjem v občini. Išče mo tu rešitve, poudarjamo, da je samo dvig proizvodnosti dela osnova za boljše osebne dohodke. Res je, da je treba delovne postopke racionalizirati, dobro izkoristiti delovni čas, varčevati z materialom itd. Pozitivni premiki v tej smeri se morajo nujno izražati v višini osebnih dohodkov, če naj bodo le-ti stimulant za boljše delo.

Zelo malo pa je govora o drugem pogoju. Stvari se kaj hitro odložijo oz. razložijo kot neutemeljene, če gre za na-

vedbo nezadovoljnosti z delom. V podrobnejše analize teh vzrokov se vsak ne rad spusti, saj gre največkrat za občutljive medčloveške odnose. Delovne zmožnosti še ne ugotavljamo, ker smo si privzeli kot glavno merilo, da je nekdo usposobljen za opravljanje določenih del in nalog, če ta dela opravlja daljši čas. Kot vsaka stvar ima to dvojno stran: delavec lahko to delo opravlja zelo uspešno, lahko pa tudi ne, ker ne zna. Vsi smo prepričani, da je vse v redu, ker vemo, kako bi bilo, če bi prevzel ta dela nekdo drug. Pri reševanju takih situacij bi bilo treba omogočiti delavcu prevzem novih nalog s širjenjem nalog horizontalno in vertikalno. Enoličnost dela človeka mentalno slabi, zato je včasih dovolj, če prevzame nove naloge. V tem primeru je seveda potrebno strokovno izpopolnjevanje in ustrezno stimuliranje. Če delavec, ki se izobražuje, ne vidi svoje perspektive in svoje nezadovoljstvo izraža z besedami, »kaj mi pomaga, če se (ali sem se) izobražujem, če se to pri osebnem dohodku nič ne pozna.« Res je, plačani smo (ali res?) po delu. Zato pa mora biti to delo razdeljeno v skladu z zahtevami samega dela in razpoložljivimi kadrovskimi potenciali. Lahko trdimo, da je delo slabo razdeljeno, če umski potencial ob delu delavcu slabi, se izrablja, namesto, da bi se povečeval. Če človek naenkrat pri opravljanju svojih del in nalog ugotovi, da ne more več nadaljevati, ne po zahtevnosti dela ne po osebnem dohodku, se zateče k fluktuaciji.

In kako rešujemo te probleme v zvezi s fluktuacijo pri nas?

Glede na omenjena glavna vzroka lahko ugotovimo naslednje:

— osebnih dohodkov ni mogoče zvečati v taki meri, da bi ta razlog povsem odpadel. Zakaj, vemo vsi.

— problem nezadovoljnosti z delom zahteva širšo obravnavo, predvsem pa ni rešljiv trenutno, ampak je to dolgoročna naloga in kot taka potrebna nenehnega spremljanja vseh zaposlenih.

Milica Kragelj

Delavski svet SOZD UNILES, LJUBLJANA, Celovška c. 268

RAZPISUJE

nagrade študentom UNIVERZE v Ljubljani in Mariboru za najboljše diplomska dela študentov s področja lesarstva.

Za šolsko leto 1983/84 je SOZD UNILES zainteresiran predvsem za naslednje teme:

- proizvodnja slojastega lesa
- pohištvo iz slojastega lesa
- uporabnost lepljencev oz. profilov iz tega materiala
- izboljšave površinske obdelave v proizvodnji lesnega stavbarstva

Poleg tega lahko študentje predložijo tudi druga diplomska dela s področja predelave in oblikovanja lesa, razvoja in ekonomike.

Nagrajena bodo tri najboljše diplomska dela, posamezna nagrada znaša 10.000 din. Študentje naj svoja diplomska dela predložijo najkasneje do 31. 5. 1984 preko svojih mentorjev na fakulteti, strokovni komisiji SOZD UNILES za podeljevanje nagrad študentom.

Nagrade bodo podeljene 27. 6. 1984 na seji delavskega sveta SOZD UNILES.

Ko steče serijska proizvodnja pohištva, niti ne pomislimo, da terja tudi pripravo. Zelo pomemben del priprave je izdelava vzorca. Napraviti ga je treba točno po načrtu.

S takim delom se ukvanja tudi Janez Zorman, vzorčni mizar v neserijski delavnici. Ima veliko delovnih izkušenj, pri delu je natančen in marljiv.

Delo pionirjev gasilcev

Pionirji so imeli vaje za občinsko tekmovanje. Tega tekmovanja so se tudi udeležili. Rezultati so bili objavljeni v eni izmed prejšnjih števil Glasila.

Sedem mladih gasilcev je bilo tudi letos v mladinskem okrevališču Debeli rtič. Počutili so se zelo dobro. Tudi z vodiči, ki so jih vsak dan vodili na kopanje, so bili zadovoljni.

Na tekmovanju niso imeli samo razvedrilo, temveč tudi strokovna predavanja. Imeli so tečaj 'Mladi gasilec'. Obravnavali so snov od preprečevanja požarov do gašenja požarov. Za uspešno opravljeni tečaj so jim podelili značko 'Mladi gasilec'.

To je še en velik uspeh za naše društvo oziroma podmladek. Prav iz teh vrst rastejo naši bodoči gasilci, ki se bodo ob vsakem času spopadli s sovražnikom ognjem, če bi nam uničeval naša delovna mesta in naše domove.

Ob takih uspehih bodisi pionirjev ali članov ekip v raznih društvih nekateri radi poudarjajo, da imajo le zasluge za uspešno vodenje in učenje mentorji ali desetarji ekip. To ni dobro. Uspeh je odvisen tudi od prizadevanja posameznih pionirjev ali članov ekip. V nasprotnem primeru se tem jemlje volja in veselje do dela v gasilstvu.

Vemo, da je prihod novih članov premajhen.

Oktober je mesec požarne varnosti. Izkoristili ga bomo na vsem gasilskem področju. Za pionirje pripravljamo praktičen prikaz gašenja lesnega prahu in vnetljivih snovi.

V zimskem času pa bodo razna strokovna predavanja.

Marjan Burja

Vroča pripomba iz proizvodnje:

»Hudiča, če moram jaz z deseto grupo točno vedeti, kako je ta izdelek sestavljen, bo pa menda tudi on, ki ima 20 ali 25 grupo vedel, kaj sodi skupaj.«

* * *

»Veš, kolikokrat sem ga že prosil, da to stvar uredi.

Tudi skregala sva se že večkrat.«

»Kaj pa govoriš. On sam mi je rekel, da mu tega še omenil nisi nikoli.«

* * *

»Si v'edel? Toliko dela imamo, on pa kar naprej stoji pri nas. Kaj mu niso dali nobenega dela?«

»Kako, da imata ti dve delavki tako slabo kvaliteto? Saj za silo vendar delata.«

»Ja, delata, kadar pride kdo zraven!«

»Ko pridem na planino, pozabim na dolino...«

Delo inovatorjev v preteklem obdobju

Že kar precej časa je minilo, ko smo v Glasilu poslednjič objavili članek o delu inovatorjev v Stolu.

Če pogledamo podatke za preteklo leto 1982, je Komisija za izume, tehnične izboljšave in koristne predloge prejela 12 predlogov, od katerih je bilo 11 realiziranih v proizvodnji. Ugotovljeni letni prihranek je znašal 1.059.799,70 din, doseženi pa so bili tudi drugi posredni učinki predlogov, ki jih je težko ovrednotiti, kot je boljša kvaliteta, varnejše delo itd. Za navedene izboljšave so avtorji prejeli za 92.228,05 din nagrad oziroma posebnih nadomestil, kar predstavlja 8,7% od skupno ugotovljenih prihrankov.

Čeprav lahko ugotovimo, da so prihranki in nagrade spodbudne, s stanjem še zdaleč ne moremo biti zadovoljni.

Kaže, da imajo največ prijav in tudi dobre rezultate glede prihrankov tiste tovarne, ki imajo za to dejavnost nastavljenega organizatorja množične inventivne dejavnosti, ki so profesionalno ukvarja s to problematiko.

Ugotovimo lahko, da smo v letošnjem letu (do 15. 10. 1983) prejeli 16 prijav, kar je več kot lansko leto. Od teh je do sedaj realizirano v proizvodnji 12 tehničnih izboljšav in koristnih predlogov.

Naj naštejem inovatorje, ki so v letu 1983 prijavili svoje predloge in so že realizirani:

Hlade Jože iz tozda 2, je predlagal in izdelal šablono za nove izvlečne deske. S tem predlogom je bil dosežen letni prihranek 44.227,15 din.

Šinkovec Milan, tozd 1, (PE 7.) je izdelal posebno napravo za zlaganje podsedežnih vezi in zgornjih ter spodnjih vezi okvirja za tip 5707 in 5708. S to napravo je bil ugotovljeni letni prihranek 7.128,00 din.

Škrlep Pavel, tozd 4, je podal koristen predlog pri izdelavi miznih plošč ALTONA. S predlogom se je odpravilo ročno brušenje robov pred površinsko obdelavo.

Maren Henrik, tozd 4, je izdelal napravo za krivljenje spon pri mizah Jugodent. Z novim načinom dela so sponne točno zakrivljene in čas krivljenja se je precej skrajšal. Ugotovljeni letni prihranek je znašal 15.000,00 din.

Šardi Ivan, tozd 4, je podal tri koristne predloge in sicer: predlog nove šablone za palete pri mizah Jugodent, predlog spremembe pri vrtnem svedru in predlog nove šablone za monažo iztegov, s katero je združil dve operaciji. Za prva dva predloga ni bilo možno izračunati prihranka, za tretjega pa je znašal 14.112,80 din.

Vrhovnik Franc, tozd 3, (PE 3), predlagal spremembo postopka pri krivljenju ušes za »kino« tip 4754. Ugotovljeni letni prihranek je znašal 28.712,30 din.

Klemenc Alojz in Vrhovnik Franc, tozd 3, (PE 3), sta izboljšala postopek pri krivljenju in varjenju krakov za vrtiljake tip 4589 in 4573. S tem predlogom je prihranil letno 80.363,25 din.

Burja Franc in Marič Mičo, tozd 3, (PE 5), sta predlagala spremembo postopka pri izdelavi MODUL sten tip 9991.

S to spremembo se je prihranilo pri času in materialu. Letni prihranek znaša 11.891,40 din.

Bertoncelj Peter, tozd 3, (PE 3), je pri ponudbi za športno halo v Tuzli predlagal oziroma izdelal novo konstrukcijo stola 4730, predlagal pa je tudi spremembo materiala pri stolih tip 4764 in 4765. Skupni prihranek znaša 163.619,70 din.

Vidmar Jože, tozd 1, (PE 7), je uvedel ekscentrične nastavljajče, ki se lahko uporabljajo pri vseh šablonah za obdelavo polizdelkov, posebno pri strojih »Carusel«, kjer je zaradi zamenjave obdelovalnega orodja potrebno mere večkrat spreminjati. S tem pripomočkom je to delo opravljeno hitro in točneje.

Inovacijska dejavnost je zelo pomembna. Področja so zelo različna; od priprave načrtov in materialov za proizvodnjo do izkoristka delovnega časa, orodij in naprav, do uskladiščenja in transporta izdelkov.

Stolova dejavnost je izredno raznolika. Proizvajamo sedežno leseno in kovinsko pohištvo, ploskovno pohištvo, izredno veliko vrst oblazinjenega pohištva in še veliko drugega. Skratka, področja so zares mnogoštevilna. Prav tolikšna pa je možnost inovacij.

Vsako lahko na svojem ali drugem delovnem mestu kaj izboljša. Od tega bo imela korist delovna organizacija, torej mi vsi in še posebej avtor izboljšave.

Matjaž Drčar

»Kaj mislite, da bo zares vse v redu, če ne bomo dobro delali?«

* * *

»Zakaj pa tega niste upoštevali. Vse je bilo napisano v navodilih!«

»Ja, veste, navodila so prišla šele tri dni kasneje.«

Zmanjševanje proizvodnih stroškov je več vrst. Proizvodno delo bo ostalo tudi vnaprej, morali ga bomo le bolje organizirati in s posodabljanjem postopkov skrajševati.

Delovni kolektiv se bo v bodoče resneje vprašal, koliko neproizvodnega dela je zares nujnega.

* * *

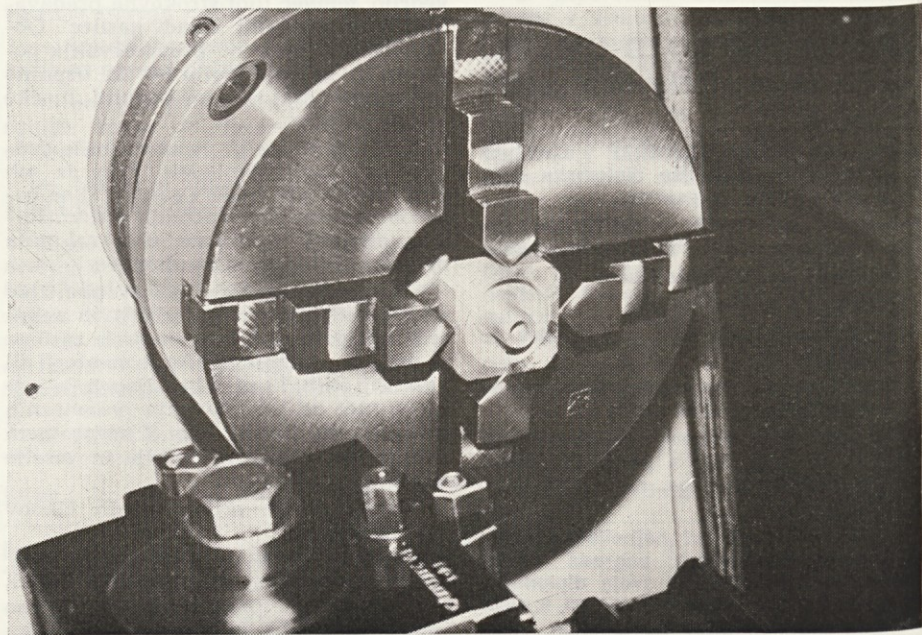
Načelna podpora na sestanku ali kakem drugem delovnem dogovoru, le fizična prisotnost delavca in pasivnost pri reševanju problema zares ne more veliko pripomoči.

* * *

Velikokrat smo se že vprašali, zakaj naši delavci ne pišejo v Glasilo. Pred nekaj leti smo ugotovili, da v Glasilu ne sodeluje niti pet odstotkov naših delavcev. Danes ni ta odstotek nič večji.

Informirati delavce s svojega delovnega področja pa je vendar dolžnost vsakega izmed nas.

Ali vemo, kaj pomeni beseda dolžnost?

Največ dela pri popravilu naših strojev in naprav imajo prav kovinostrugarji. Ni čudno, vrteči deli so najbolj pomembni in najbolj obrabljivi. Oblik in velikosti teh delov je nešteto!

Varstvo pri delu v času stabilizacijskih prizadevanj

Časi izobilja so minili in pred vse nas je postavljena naloga, kje in kako kaj prištediti. Težnja po stabilizaciji ni obšla niti varstva pri delu. Prav je tako, vendar marsikdo noče razumeti, da lahko varčujemo tudi tu, pa ne za ceno varnosti, pač pa za ceno večjega reda in discipline pri odnosu do osebnih zaščitnih sredstev, varnosti pri delu, požarne varnosti ipd.

Zal temu vedno ni tako.

V Stolu še vedno opažamo vse preveč ozkih teženj in interesov posameznika in dokler se ne bomo znali ali morali podvreči skupno dogovorjenim ciljem in jih tudi uresničevati, bodo tudi dobro zamišljene akcije ostale zgolj na papirju.

Za kaj pravzaprav gre?

V naši DO namenjamo veliko denarja za osebna zaščitna sredstva. V letošnjem letu bomo porabili ca. 750—800 starih milijonov in zagotovo lahko trdim, da bo kljub varčevanju za drugo leto potrebna stara milijarda in 300 milijonov.

Kakšen je naš odnos do zaščitnih sredstev?

Verjemite mi, da ni dober in tudi ne bo, dokler se vsak posameznik ne bo zavedel, da rokavice iz usnja stanejo od 57—70 starih tisočakov in da teh v Stolu letno porabimo ca. 6000 parov, kar pomeni v skupnem znesku 330 starih milijonov. Cena delovne obleke v letu 1983 je 120.000 S-din, v prihodnjem letu bo ista obleka stala 250.000 S-din. Letno pa jih razdelimo 800 kosov. Gumijaste rokavice že dosegajo ceno v povprečju 30.000 S-din, PVC rokavice iz uvoza pa kar 75.000 S-din. Prvih porabimo ca. 1500 parov letno, drugih pa ca. 600 parov. Kje je še zaščitna obutev, predpasniki, zaščita proti mrazu, dežju, zaščita za varilce in še vrsta drugih zaščitnih sredstev (od očal do naprstnika).

Uvedli smo varčevanje v smeri, da lahko v skladu s pravilnikom delavci dvigajo osebna zaščitna sredstva v skladišču le na ta način, da vrnejo izrabljena — zamenjava staro za novo (z izjemo delovne obleke). Stanje se je na ta način sicer izboljšalo, vendar mislim, da še vedno porabimo preveč rokavic, kajti postale so ne le zaščita proti poškodbam rok, pač pa tudi da si rok ne umažemo, kar pa ni njihov namen. Razumljivo je tudi, če usnjeno rokavico zmočimo, smo ji močno skrajšali rok uporabe (če je že nismo kar uničili).

Vsakdo bi se moral zavedati, da vsakokrat, ko napiše režijski listek za 15 parov rokavic, obremeni svoje stroškovno mesto z 1 starem milijonom in da ni več daleč čas, ko bo 10 parov rokavic (usnjenih) stalo 1 stari milijon in še nekaj čez, skoraj toliko, kot je povprečni OD na zaposlenega v Stolu.

Samo v PE 3 porabijo mesečno za 8 do 10 starih milijonov din rokavic. Res je, da so upravičeno največji porabniki glede na vrsto dela, toda ali ta znesek le ni previsok?

Del delovnega dneva na stiskalnici za furniranje je tudi čiščenje. Sem spada čiščenje stiskalnice, mešalca za lepilo in strojnega mazalca. Ko so vsi deli dobro pomiti, jih je potrebno namazati še z zaščitno mastjo, da jih ne napade rja in se jih pri delu ne prime lepilo.

Varčujemo, pa ne za ceno varnosti, ampak z odgovornostjo in namensko uporabo — prave rokavice na pravem mestu — za kar so odgovorni tudi neposredni vodje, ki bi lahko v tej smeri storili več.

Že nekaj let je določen način odplačevanja osebnih zaščitnih sredstev, če nekdo odide iz DO, osebno pa sem prepričan, da se to odločitev v vseh tozidih ne izvaja dosledno. Zakaj? Kaže, da smo še vedno prebogat in da je naš odnos do skupne lastnine več kot mačehovski. V nekaterih DO imajo vreden sistem samoudeležbe pri razdeljevanju osebnih zaščitnih sredstev. Morda bi v bodoče veljalo razmisliti o podobnem tudi pri nas. Lahko se zgodi, da bomo zato, ker ne znamo ceniti, kar imamo, to izgubili.

Pa pogledjmo še druge dejavnike, ki bi lahko stabilizacijsko pozitivno delovali. Prav gotovo je pomemben del naše naloge, da imamo čim manj nesreč. Z dosegom tega cilja bi nalogo vsaj zadovoljivo opravili. Resnici na ljubo pa je potrebno priznati, da je število nesreč v tem letu večje kot v lanskem ali predlanskem letu.

Spet se vprašujemo za vzroke. Vemo, da smo varstvo gradili vrsto let in da ga ni moč kar takoj pozabiti. »Je krivo »slabo« leto? Če dobro premislimo, je vsakega nekaj. Splošna klima v DO prispeva nekaj, velika fluktuacija dodaja svoje, saj kriterija sprejemanja delavcev ni. Tehnološka nedorečenost je pogojena z ogromnim asortimentom izdelkov, slabo disciplino in organizacijo dela in ravnodušnost precejšnjega števila ljudi do nesreče nam stvar naredi že bolj razumljivo.

Ukrepi, ki so dosegljivi, so:
— nujno izboljšati disciplino v DO (prvi ukrepi so že sprejeti),

(Nadaljevanje na 10. strani)

DISCIPLINSKA KOMISIJA JE V SEPTEMBRU ZA KRŠITVE DELOVNIH OBVEZNOSTI IZREKLA JAVNI OPOMIN NASLEDNJIM DELAVCEM:

— DIDOVIĆ Vladu iz tozda 4, zaradi neopravičenega izostanka z dela.

— BRKIĆ Vladu iz tozda 4, zaradi neprimerne obnašanja na delovnem mestu, predčasnega odhoda z dela in treh neopravičenih izostankov.

— KOŽELJ Mariji iz tozda 4, ker je 3 dni neopravičeno izostala z dela.

— LAPORNIK Borisu, iz tozda 2, ker je neopravičeno izostal z dela.

— ŠKODNIK Štefanu iz tozda 1, PE-4, zaradi vinjenosti na delovnem mestu.

— VODNJOV Mih u iz tozda 1, PE-4, ker je delavcu vpisal v dnevnik ur 8 ur dela, čeprav delavca tistega dne sploh ni bilo na delo.

UKREP PRENEHANJE DELOVNEGA RAZMERJA PA JE DISCIPLINSKA KOMISIJA IZREKLA NASLEDNJIM DELAVCEM:

— ALIBABIĆ Safetu iz tozda 4 (pogojno za 1 leto) zaradi neopravičenih izostankov in zaradi predčasnega odhoda z dela.

— BERGANT Štefanu iz tozda 4 (pogojno za 6 mesecev), ker je neopravičeno zapustil delo na montaži in zaradi neopravičenih izostankov z dela.

— ŠLIVAR Fajku iz tozda 1, PE-4 (pogojno za 6 mesecev) zaradi neopravičenih izostankov z dela.

— SLEVEC Andreju iz tozda 1, PE-4 (nepogojno) zaradi vinjenosti na delu in zaradi neopravičenega izostanka z dela. Slevac Andreju je bil ukrep pogojnega prenehanja delovnega razmerja že izrečen, zato je disciplinska komisija ukrep spremenila v nepogojen.

Lesu nam primanjkuje, dražji je in slabše kvalitete

Vsako leto, ko se kmalu po našem kolektivnem dopustu začenja sezona do- bave in razžaganja bukove hlodovine, se pojavljajo vprašanja, koliko hlodovine rabimo, koliko jo s posadko in opremo, ki jo imamo, lahko v pravem času razžagamo in uskladiščimo, in zadnja leta vse bolj pogosto, koliko je bomo sploh lahko dobili.

Prekomerno povečanje žagarske in predelovalne industrije v Sloveniji in v sosednjih republikah povzroča vedno večjo porabo in s tem težave pri nabavi zadostnih količin za naše potrebe.

Kljub stalnim besedam o enotnem jugoslovanskem trgu se sosednje republike zapirajo in zmanjšujejo količine, na katere smo pred leti lahko z gotovostjo računali.

Nič dosti boljše ni stanje na slovenskem trgu. Naš največji dobavitelj listavcev in skoraj izključni dobavitelj

iglavcev GG Ljubljana nam že več let ni dobavil dogovorjenih količin, čeprav so bile določene s samoupravnimi razumij med GG Ljubljana in Stolom in tudi s SIS Slovenije za gozdarstvo. O vzrokih za tako stanje je bilo izrečenih že veliko besed, vendar se še ni nič izboljšalo. Veliko je bilo tudi govorjenja o prihodkovnih odnosih, vendar smo se razhajali pri pojmu skupnega proizvoda, ki naj bi služil kot osnova za določanje deleža. Za dobavitelje hlodovine je bil kot skupni proizvod vedno najbolj zanimiv žagan les, za nas pa končni izdelek v obliki kolonialnih stolov za izvoz. To zato, ker je hitrejša naraščanje cen hlodovine, kot pa cen izdelkov na zunanjem trgu, stalno slabšalo finančno uspešnost izvoza.

Zmogljivost naše žage je, ob polni zasedbi v dveh izmenah, ca. 22.000 m³ listavcev in ca. 5000 m³ iglavcev.

Zaradi zgoraj navedenih težav pri nabavi hlodovine in zaradi nezadostnega števila delavcev na žagi in skladišču žag. lesa, se je proizvodnja v zadnjih letih močno znižala.

V lanskem letu je bilo razžaganih samo 9900 m³ listavcev in 3150 m³ iglavcev. Letos pa smo do 1. 10. razžagali 1000 m³ iglavcev več kot lani v istem času, pri listavcih pa smo dosegli samo 65 odst. lanske količine. Zaradi tega se je znižala zaloga bukovega žaganega lesa proti lanski iz 8500 na 7000 m³.

Za današnje potrebe po dec. lesu bi morali dobiti in biti v stanju predelati 14.000 m³ bukove hlodovine. Ker pa je ne dobimo toliko, smo primorani kupovati žagan les. V letu 1981 smo kupili 2985 m³, v letu 1982 pa 1520 m³ buk. žaganega lesa. Vzrok toliko manjši nabavi je bil v pomanjkanju denarja, letos pa smo iz istega vzroka kupili samo 490 m³. Glavni dobavitelj je bilo podjetje FINEL iz Petrinje, precej pa smo dobili tudi od gozdnega posestva SNEŽNIK v Kočevski Reki.

Tako okrnjena nabava pa zaradi premajhnih zalog zračno suhega žaganega lesa in zaradi zastarelih sušilnic, ki niso

(Nadaljevanje z 9. strani)

— uvesti ponovno popoldansko delovno mesto v DO (nadzor in pomoč vodjem del),

— ukiniti vsa veseljačenja in pitje alkohola med delovnim časom,

— ponovno uvesti izobraževalni center in organizirati tečaje za polkvalifikacijo (veliko imamo NK delovne sile),

— izboljšati organizacijo dela (mojster po ves dan nastavlja stroje — oddelek ima nastavljalca strojev), namesto da bi organiziral, vodil in kontroliral delo in delavce in jih opozarjal na nepravilnosti).

— vgraditi v sistem nagrajevanja faktor IDC (izkoristek delovnega časa), ki bi moral opazno vplivati na OD, saj je humano in pravično, da tisti, ki ves mesec dobro in kvalitetno dela, dobi bistveno več, kot tisti, ki zamuja, je v bolniškem staležu ali kako drugače odsoten z dela in v delo manj vlaga.

Idej je še veliko, a žal vse niso prijetne, toda na poti k boljšim rezultatom bo potrebno ugrizniti tudi v grenka jabolka.

Cilji službe varstva pri delu so dovolj določeni, naloge pa že precej časa napisane, zato ne moremo mimo njih. V Stolu moramo izboljšati zadevo na področju inovacij. Lepo število dovolj dobrih zaščit strojev oz. določenih operacij dela je zaživel le na tistem zelniku, kjer so zrasle. Če smo jo okarakterizirali kot dobro in jo nagradili, zakaj je potem ne uporabljamo v celotni DO. Reklji boste, to je stvar SVD!

Včasih je daleč do praga naslednjega strojnega oddelka, kjer taka »pogruntačija« ne velja več, je nevarna itd.

Ali delamo v skupno korist? Priznati moramo, da ne vedno. Naj nakažem problem delovne operacije, ki se mi zdi nevarna. Ali ne bi kak polizdelek delali drugače, morda na avtomatskem rezkalnem stroju (saj niso vedno polno zasedeni).

V oddelku branijo svoj način dela, v drugem oddelku isti tip delajo drugače, a kje je končno v celotni tehnični strukturi tista služba, ki ta problem lahko ustrezno reši in ga utdi z vso pravico da v operativno.

Kdo lahko pove, zakaj neposredni vodje ne izvajajo dosledno postopek za novosprejetega delavca po navodilih SVD s pomočjo zelenega kartona, če smo se za tak način dogovorili. Ko pa pride do nepredvidenih zapletov, hoče DO oz. TOZD imeti ustrezne razvide, ki nam jih zakon nalaga, le-teh pa ni, ker imamo slabo SVD?

Ali niso slabosti tudi drugod? Veliko je govora o »preobilni« reži. Službo varstva pri delu smo gradili, jo zgradili in v zadnjih letih oklestili. Zapustila nas je pisarniška delavka, ki naj bi vodila celotno korespondenco, ki je po zakonu ogromna, referenta za požarno varnost smo premestili v operativno. Smo se res lotili stabilizacije na pravem mestu?

Upamo, da ne za ceno nesreče, še zlasti ne hudih, tistih, ki pripeljejo pred sodišče in povzročajo invalidnost. Pri vsem tem pa je potrebno vse aktivnosti peljati naprej, izboljševati stanje in varčevati.

Poiskujte še drugje in videli boste, da je to težka naloga, še zlasti, če te sprašujejo, zakaj ukinjamo mleko, kje so zaščitne rokavice, kdaj grede nekateri na zdravniški pregled in kaj naj storijo s sitnim, vnjenim delavcem.

Poleg vsega tega je potrebno reševati tekočo problematiko, raziskovati nesreče, ukrepati ob nepravilnostih, odgovarjati inšpektorju dela, požarni inšpekciji, sanitarni, vodno-gospodarski, se včasih udeležiti disciplinske komisije, imeti razvide zdravniških pregledov, nevarnih in zdravju škodljivih del, mladoletnih oseb in, ne nazadnje, pregledovati stroje. S skupnimi močmi morda!

Naslednjic pa o pregledih strojev, zakonskih določilih in kako naj bi to dejavnost vpeljali v življenje, saj nam je to trenutno ena največjih slabosti.

Srečo Matijaš

V današnjem življenju je zares veliko vprašanj. Zelo zanimivo je tudi naslednje:

Ko je šel pred leti delavec v pokoj, je še vedno premišljeval, kako bi še delal. Danes veliko delavcev zelo rado odide v pokoj.

Ne zaradi dela, bolj zaradi delovnih odnosov, katere smo pred leti zares znali imeti boljše.

* * *

Pravilna delovna norma je za dobrega delavca pravilna, dosegel jo bo in tudi presejal in to vsak dan, za slabega delavca pa je prevelika.

Ti delavci ne pomislijo, da bi s premajhnimi normami še bolj padla naša storilnost, konkurenčnost na trgu in življenjski obstoj tovarne.

* * *

Z zavzetostjo se da rešiti marsikak problem.

Te probleme pa vendar rešujemo toliko, kolikor nam je do njih. Če bi bili osebno naši, bi jih gotovo rešili. Ker so skupni, jih toliko, kolikor je v nas zavesti.

sposobne za sušenje lesa z visoko začetno vlago, v spomladanskih mesecih, lahko povzročijo v proizvodnji veliko težav glede rokov in kvalitete.

V mnogo ugodnejšem položaju smo bili pred letom 1982, ko smo še vsako leto precej bukovih desk izvozili v Italijo. Leta 1979 2623 m³, v letu 1980 pa samo še 1242 m³.

Marsikdo bi ob tem podatku pomislil, da smo ravnali nespametno in da bi nam količine, ki smo jih prodali v zadnjem letu prodaje, danes bile zelo dobrodošle. Treba pa je vedeti, da ravnano bukov žagan les že v drugem letu skladiščenja začne izgubljati na kvaliteti in bi te zaloge bile danes že skoraj neuporabne.

Poleg žaganega lesa nabavljamo v zadnjih letih tudi nekaj decimiranega lesa. To pa predvsem zaradi tega, ker je imel in še ima oddelek grobi rez premajhno zasedbo in ni vedno v stanju izdelati zadostnih količin. Nabava ni posebno velika, saj predstavlja samo 4—11 odst. letnih potreb, to je ca. 200—600 m³ letno.

Poseben problem, zaradi dimenzije 2300 × 38 × 38 mm, predstavljajo elementi za krivljenje naslonov za stole: 0102, 5120 — Thonet. Ker sami predelujemo premajhne količine desk debeline 38 mm, pripravimo mesečno lahko največ 800—1000 kosov.

Po sedanjih predvidevanjih naj bi teh stolov izdelali preko 2000 kosov mesečno. Vsak dobavitelj, od katerega želimo dobiti manjkajočo količino, postavlja pogoj, da moramo kupiti tudi krajše elemente, katerih pa imamo običajno na zalogi več kot je potrebno. Iz teh razlogov bi bil edini in najhitrejši izhod dodatno nabaviti ca. 400 m³ bukovih hlodov kvalitete za luščenje in jih razžagati. Iz njih bi zaradi dobre kvalitete desk lahko dobili ca. 18.000 elementov, kar bi skupaj s tistimi, ki jih pripravimo doma, zadostovalo za naše potrebe.

Poleg tega pa je doma izdelan dec. les cenejši in bolj kvaliteten kot nabavljen.

Vsi bi morali vedeti, da so danes osnovni materiali: les, iverke, furnir itd. tako dragi, da se vsak kos spleča večkrat obrniti preden ga zavržemo.

Pri današnjem razmerju med cenami materialov na eni strani in osebnimi dohodki na drugi, je mnogo bolj gospodarno vložiti več časa v boljši izkoristek materiala, kot pa obratno.

Vsem mora biti tudi razumljivo, da naj se tako varčevanje ne začne šele v proizvodnji, pač pa so za to odgovorne službe, ki morajo skrbeti, da je proizvodnja tako pripravljena, da lahko teče enakomerno, hitro in s čimmanjšimi zaostoji.

Franc Štebe

Že velikokrat smo se pogovarjali in tudi sklenili, da bomo bolj pravilno plačevali Pravo delo.

Nekateri veliko zaslužijo, pa zelo malo naredijo!

Drugič smo letovali Debelem rtiču

V soboto, 2. julija, smo se že drugič odpravili na letovanje. Odhod smo imeli ob 7. uri. Ker smo bili nestrpni, smo prišli že ob 6.30. Vožnja je bila dobra.

Prva postaja je bila v Ankaranu. Tam smo se najedli in napili. Komaj smo se vkricali, že smo bili na Debelem rtiču. Počakati smo morali še ostala gasilska društva. Še pred razporeditvijo po sobah sta se Lojze in Marjan poslovila od nas. Teden je hitro minil ob dobri družbi. Tudi s hrano smo bili vsi zadovoljni.

Vsako jutro smo se udeleževali gasilskih ur. Letošnje ure so bile zopet namenjene gasilskemu usposabljanju in preizkusu znanja za pridobitev značke Mladi gasilec. Pisali smo test. Značko smo dobili vsi.

Zvečer nas je zabaval ansambel iz Postojne. Prišla je sobota in spet smo se morali posloviti od morja in se vrniti domov.

Za lepe trenutke in kopanje se vsem prizadevnim organizatorjem lepo zahvaljujemo.

Mladi gasilec Stola
(Damijan Škafar)

Značka Mladi gasilec je priznanje našim mladim gasilcem za pričetek nesebičnega dela v družbi, primerno začetno usposobljenost in pohvala za dobro teoretično znanje.

V prejšnji številki smo objavili varianto belega Principa, tokrat pa si lahko ogledate nižji, črni Principov regal.

Tudi ta slika je iz dupliškega Interiera.

Da je to pohištvo res lepo in večnamensko, bo bralec sam ugotovil.

»Kaj, radi bi me zopet nekaj vprašali za tovarniški časopis?

Ne boste me!

Pred nekaj leti sem vam nekaj pošteno povedal in sem mislil, da bo kaj koristilo od tega. Kje pa, po nosu sem jih dobil!«

* * *

»Poglej one na koncu delavnice, manj so delali, kot mi, pa več zaslužili. Pa velikokrat smo že rekli: za enako delo enako plačilo!«

* * *

»Saj ni čudno, da je ves bolan. Zjutraj, na tešče spije veliko dvojno kavo in po kadi tri cigarete.«

»Včasih smo v nedeljo kuhali kilo mesa, malo krompirja in pripravili malo solate. Danes kupimo za kosilo le trideset dkg mesa, skuhamo malo več krompirja in pripravimo solato z vrta. Tako, kot smo to delali pred leti:

Da bi le tako ostalo!«

* * *

»Na sestanku smo se dolgo pogovarjali in tudi kregali. Morda smo potem pomislili, koliko je bilo od tega sestanka. — Eno figo!«

* * *

»Ko bomo vsi skupaj zares dobro delali, bodo odpadli problemi, za katere vsak dan vprašujemo, zakaj so.«

KADROVSKE SPREMEMBE ZA SEPTEMBER 1983

Delovno razmerje so sklenili:

V tozdu SEDEŽNO POHIŠTVO

- Janez Slapnik, NK delavec, PE 7
- Janez Ocvirk, NK delavec, PE 1 —
odpr. skl., iz JLA
- Jurij Kramar, KV poh. mizar, PE 7
- Nuriya Ljuta, NK delavec, PE 4
- Gani Zejmullahu, NK delavec, PE 4
- Jože Korbar, NK delavec, PE 4
- Doroteja Haromet, KV natararica, PE 7
- Marija Brelih, NK delavka, PE 8

V tozdu KOVINSKO IN OBLAZINJENO POHIŠTVO

- Zdravko Smrdel, NK delavec, PE 5, iz
JLA
- Zvonko Mihelčič, KV natarar, PE 5, iz
JLA
- Drago Šum, NK delavec, PE 3, iz JLA
- Slavko Perme, KV tapetnik, PE 5, iz
JLA

V tozdu SLOGA MOSTE

- Andrej Kočar, NK delavec, iz JLA
- Matjaž Kuhar, NK delavec

V tozdu TEHNIČNE STORITVE

- Vido Badalič, KV stroj. ključ., iz JLA
- Stane Zdovc, obdelovalec kovin
- Andrej Šlebir, KV stroj. ključ., iz JLA
- Jože Kemperle, KV stroj. ključ., iz JLA
- Janez Gradišek, KV obratni električar

V skupnih službah

- Helena Burgar, kemijski tehnik — pri-
pravnik

Delovno razmerje so prekinili:

V tozdu SEDEŽNO POHIŠTVO

- Nevenko Pajič, PK zidar, PE 4
- Nada Janežič, KV frizerka, PE 8
- Luka Rihtar, PK razvrščevalec, PE 4,
upokojen
- Janez Osolnik, NK delavec, PE 6, upo-
kujen
- Marija Berlec, PK izdelov. vez. plošč,
PE 6, upokojena
- Zofija Spruk, NK delavka, PE 7, upo-
krojena
- Pavla Jeras, PK stroj. mizar, PE 8,
upokojena
- Angela Kern, NK delavka, PE 6, upo-
krojena
- Franc Karnar, PK sekač, PE 7, upo-
kujen

V tozdu PLOSKOVNO POHIŠTVO

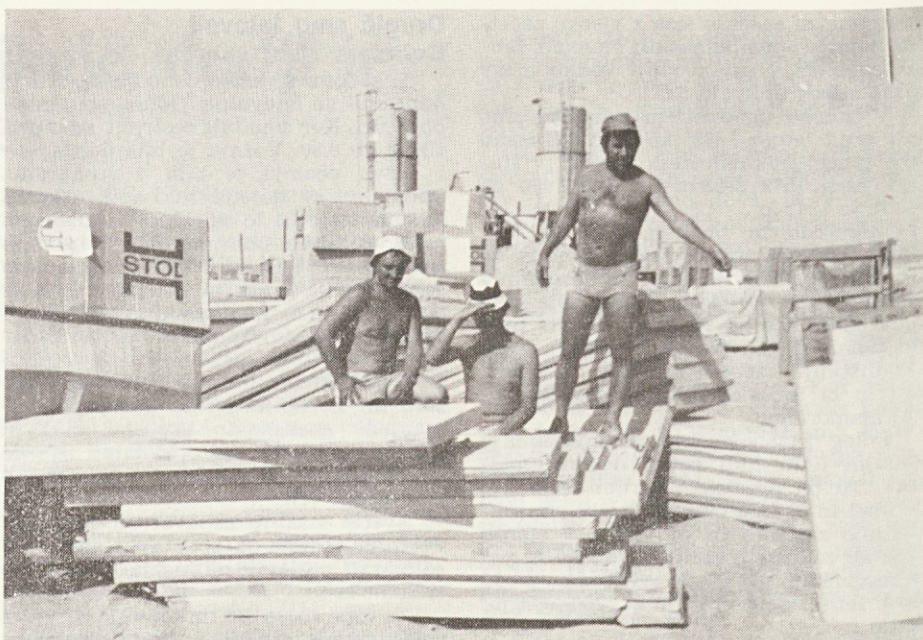
- Božo Biokšič, NK delavec
- Anica Iskra, NK delavka

V tozdu KOVINSKO IN OBLAZINJENO POHIŠTVO

- Janez Žavbi, NK delavec, PE 5
- Zdenko Opalički, NK delavec, PE 5

V tozdu SLOGA MOSTE

- Marija Koželj, NK delavka
- Olga Horvat, KV ženski frizer

Sto! v malem v Libiji bi lahko rekli vsebini gornje fotografije (da o stresnem po-
hištvu s tovornjakov sploh ne govorimo), spodnji pa prijeten in koristen počitek po
napornem in vročem delavniku.

Jože Hlade, mizar iz tozda 2 je vzel s seboj v Libijo, kjer so s sodelavci montirali
naše pohištvo, fotoaparata — za spomin na daljno deželo, na delo in tudi kako urico
zabave.

V tozdu TEHNIČNE STORITVE

- Karel Jegovnik, KV kovinostrugar

V tozdu DRUŽBENA PREHRANA

- Fani Frontini, NK delavka

V tozdu PRODAJA

- Marjan Murn, dipl. ing. arhitekt

V skupnih službah

- Alojz Šink, ekonom. tehnik

Oddelek za
delovna razmerja

Za delovno normo je bilo
že nešteto krat rečeno, da je
takrat pravilna, če jo delavec
v delavniku doseže z normal-
nim delom. Taka norma ima
tudi doprinos k skupnemu
učinku v tovarni.

Nerazumljivo je, da mar-
sikateri delavec smatra, da je
taka norma prevelika in je ne
bo mogel doseči.

Postanite član društva za boj proti raku!

Rak, beseda, ob kateri stisne pri srcu preprostega človeka in resnega strokovnjaka. Prvi vidi v raku samo trpljenje in smrt in mu je bolnišnica za rakave bolnike le še zadnja postaja, drugi pa se ob besedi rak zdrzne, ker se živo zaveda, kako dosledno rak zakriva svoj pravi obraz. Ves medicinski svet išče odgovor na vprašanje »kaj in kako z rakom?« in prepričani smo lahko, da ga bodo našli. Ob vsem tem, kar danes o njem že vedo in pa ob vseh velikih uspehih, ki jih je medicina v boju proti raku že dosegla, je naša vera v zmago nad rakom nadvse upravičena.

Vendar pa boj proti raku ni samo stvar zdravstvenih delavcev, pač pa stvar celotne družbe in tudi vsakogar izmed nas. Nobena zdravstvena služba namreč ni tako razvita, da bi sama zmogla boj proti raku, pa tudi nobena družba tako bogata, da bi z zgolj svojimi sredstvi lahko uspešno sodelovala v tem boju. Zdravstvena služba in družba potreujeta dodatno pomoč, zdrav-

stvena služba pri delu z ljudmi, družba pa v finančnih sredstvih.

Zdravstvena služba ima preveč dela z zdravljenjem rakavih bolnikov, ki jih samo v Sloveniji odkrijejo vsak dan 15. Število na prvi pogled morda niti ni zastrašujoče, toda če pomislimo, da gre za 15 ljudi, morda staršev, ki jih doma čakajo otroci, morda mladih ljudi, od katerih družba pričakuje, da ji bodo s svojim delom vračali kar je vanje med šolanjem vložila, ali pa gre morda samo za stare ljudi, ki pa so svoj delež družbi že dali, pa bi sedaj zaslužili lepšo starost. Če torej v teh 15 novoodkritih rakavih bolnikih ne vidimo samo 15 zanimivih medicinskih primerov, ampak 15 ljudi, potem ob besedi rak res ne moremo in ne smemo ostajati brezbržni.

V boj proti raku moramo vsi od kraja!

Raka, to je izrazito bolezen moderne časa, moramo skrbeti na najmanjše

Lotošnja julija smo slovenski, predvsem pa kamniški planinci dobili skorajda v celoti novo Kočo na Kamniškem sedlu. Koča, ki je po velikosti in opremljenosti pravzaprav že dom, je v notranjosti prava lepota med stavbami te vrste v naših Alpah. Stene so v smrekovem lesu, prav tako klopi in mize ter pogradi v spalnica. Stoli pa so iz bejlene bukovine... Velike svetle izbe pod stenami Planjave in Brane so delo Industrije pohištva STOL Kamnik.

Denarja mi manjka, bencina tudi, marsičesa drugega tudi, torej bo le treba bolj delati in manj »letati« okoli, kot smo imeli navado precej let nazaj.

* * *

»Kaj boste pili, pivo, vino ali žganje?«
»Vse troje, pivo, vino in žganje.«
»Kdaj pa? Sedaj ali kasneje?«
»Sedaj in kasneje!«

»Zakaj pa v Glasilu objavljate tudi šale?«

»Te preberete najprej, potem se pa lotite tudi kaj resnejšega.«

* * *

»Pa veš, da si ,packa'!«
»Za to te bom tožila.«
»Ne boš me, če si to v resnici.«

V vsak delovni kolektiv prihajajo novi delavci in prejšnji odhajajo.

Če odide dober delavec, bo tovarna gotovo na izgubi. Nekdaj smo znali te delavce bolj zadržati. Danes marsikoga pustimo in se le malo menimo, če bo za njim nastala vrzel, ki je ne bomo kmalu zapolnili.

* * *

Ko je kaj narobe, to radi pripišemo napakam v preteklosti. Življenje pa ni sestavljeno samo iz prejšnjega časa, temveč veliko bolj iz današnjega.

Danes se da marsikaj rešiti in kdo drug nam bo reševal naše zadeve, če jih ne bomo sami.

* * *

Za boljše produktivnost je gotovo zelo pomembna pravilna delovna norma.

Zelo pomembna pa je tudi dobra delovna organiziranost. To je pravočasna in pravilna oskrba z delovnimi materiali, stroji in orodji, dobra urejenost delovnega mesta in tako omogočen nemošen delovni pretok polizdelkov in izdelkov, ki je pogojen z večjimi serijami.

Ko bo imel delavec poleg norme bolje urejene tudi ostale pogoje, bo lažje in več naredil.

* * *

Na proizvodnem delovnem mestu se vsak dan vidi, koliko je delavec naredil. Če je vesten in marljiv, je njegov delovni dosežek dober, če pa mu je do dela le toliko, kolikor mu mora biti, bo delovni čas preživljal drugače.

Tudi marsikateri režijski delavec se še vedno obnaša po svoje.

(Nadaljevanje s 13. strani)

možno število, kajti to že danes lahko storimo!

O raku namreč zagotovo vemo dvoje: če ga odkrijemo pravočasno, že na samem začetku, ga je moč uspešno ozdraviti, prav tako pa za nekatere stvari neovrgljivo vemo, da raka povzročajo! Ostaja nam torej dvoje:

- zgodnje odkrivanje rakavih obolenj in
- izogibanje vsemu tistemu, kar raka povzroča!

Prav to dvoje pa je tisto, česar še tako dobro organizirana zdravstvena služba sama ne zmore: osvetiti ljudi, da se bodo zavestno izogibali stvarim, ki raka povzročajo, po drugi strani pa z vso resnostjo spremljali znamenja, ki lahko napovedujejo raka, pri čemer pa je treba vedeti in upoštevati, da vsako znamenje, recimo zatrdlina na dojki, še ne pomeni raka, da pa se je vsak rak na dojki začel s tako otrdlinico. Osvetiti je potrebno ljudi, da pred rakom ne bodo tiščali glav v pesek, ampak mu drzno pogledali v oči. Vse to je moč doseči seveda le s temeljito in dosledno zdravstveno izobrazbo ter vzgojo, prav za to dvoje pa zdravstveni službi zmanjkuje možnosti.

Pomoč družbi pa je v tem: z denarjem, ki so ga ljudje pripravljene dati, bo družba obogatila svoja sredstva za izgradnjo bolnišnic, obogatila predvsem v korist bolnikov, ki se v bolnišnicah zdravijo. Ob vseh dragocenih aparataturah, ki jih družba nabavlja za zdravljenje rakavih bolnikov, ji namreč zmanjka denarja za nekatere manjše in drobne stvari, ki pa vsaka po svoje prav tako sodeluje pri uspešnem zdravljenju.

Kajenje nekoristna je navada

Ko v šolo sem začel hodit, tam naučil sem se že kadit. Od takrat minilo že precej je let, učil kadit sem fante in precej deklet.

Žal oprijeli smo se te navade, ki ljudi zastruplja stare, mlade,

Kadimo po jedi, ob kavi, ob kozarčku na zabavi. Vedno kadar zadiši ali »paše«, pri tem nimamo nobene »mase«.

Na postaji dolgi, kratki čiki na tleh ležijo, nekateri sami do kraja pogorijo. Na avtobusu glede kajenja nekaj več je reda,

potnik tega dobro se zaveda.

Ko kadilec potuje, za odvrženo cigareto vedno še žaluje. Brez dela slabe volje sedi, v mislih končne postaje si čimprej želi.

Ko se k dnevnemu počitku zavalimo, v postelji še eno pokadimo. To velika je napaka, ker ne vemo, kaj nas čaka. Lahko to drago je kajenje, kaj če pogori nam celo premoženje.

Gre za kulturno urejene bivalne prostore, za kulturne sanitarije, za možnost spremljanja vsakdanjih dogodkov v svetu prek radia in televizije, skratka, gre za ustvaritev okolja, v katerem bo rakavi bolnik lahko v največji meri uveljavljal svoje človeško dostojanstvo.

Motivirati ljudi in jih mobilizirati za boj proti raku v zgoraj navedenem smislu, je naloga društev za boj proti raku, ki jih imamo v Sloveniji že 5: v Ljubljani, Novi Gorici, Mariboru, Novem mestu in Murski Soboti.

Tako se ljubljansko društvo ob podpori občinskih sindikalnih svetov in osnovnih organizacij ZS v organizacijah združenega dela obrača na delavce z vabilom, da se vključijo v vrste borcev proti raku. Nobenih posebnih obveznosti jim članstvo ne nalaga, s članarino 100 din na leto pomagajo prizadevanjem društva za izboljšanje življenjskih pogojev bolnikov v Onkološkem inštitutu v Ljubljani, s svojim članstvom pa povečujejo vrsto tistih, ki verujejo v moč boja proti raku, ker se raka ne bojijo, ampak vedo, da se je proti njemu treba neusmiljeno boriti.

Zato naj velja: ko vas bodo povabili sindikalni aktivisti, da se včlanite v Društvo za boj proti raku, ne dvomite v možnosti, ki jih ta boj ima! Naj bodo življenjski pogoji danes še tako nesimpatični in težki, skrb za zdravje mora ostati naša vsakdanja skrb. Čemu bi težavam, ki nam jih prinaša današnji čas, dodajali še težave, ki jih prinaša bolezen!

Društvo za boj proti raku
LJUBLJANA
in
Občinski sindikalni svet
KAMNIK

Strastnega kadilca v množici brez težav bi poiskali, po osmojenih prstih takoj bi ga spoznali. Kajenje dolgoletni ima spomin, sledi pustil povesod je nikotin.

Če kadilcu cigaret primanjkuje, na okolico se on huduje. Nekam živčno se obnaša, težko breme on prenaša. Še dobro, da kadilec v tem času živi, za cigarete pravijo, da pomanjkanja ni.

Kratka, dolga čik pavza; na videz majhna je razlika, vendar v škodo zdravja se pomika. Vendar mnogim brez cigaret bi težko bilo živeti. Teško njim to je razumeti, a le dobro voljo pri tem je treba imeti.

Franc Ravnikar, grobi rez

Tudi nekateri tisti, ki jim je kolektiv namenil boljše plačilo, so odstopili od dobrega dela. Med nami pa so tudi delavci, ki so soglašali z boljšim osebnim dohodkom, ostali pa so pri stari ali celo še slabši storilnosti.

Danes si hitrega prevažanja materiala, polizdelkov in izdelkov med posameznimi proizvodnimi enotami ne moremo zamisliti brez uporabe viličarjev. Na sliki pa sta dva od Stolovih šoferjev teh nepogrešljivih vozil.

(tekst in fotografija: Franc Stele)

FRANČEK VSEVED ODGOVARJA NA VAŠA VPRAŠANJA?

M. V.: Ali misliš, da so medsebojni odnos pomembni za napredek?

Franček: Seveda, drugače ne bi bilo otrok.

K. K.: Slišal sem, da korenje viša potenco, spolno moč, pa me zanima, če je to res?

Franček: Vsekakor, pod pogojem, če ste zajec.

A. R.: Mož je pozimi kar naprej prehlajen in smrkav. Ne veva ne jaz ne on, kje to stakne. Kaj misliš?

Franček: Mislim, da mož ve, samo povedati si ne upa.

S. T.: Ali je mleko za slovenske moške bolj zdravo kot žganje?

Franček: V bistvu da. Toda žganje jih naredi bolj vesele.

T. R.: Moj mož se je zaljubil v drugo. Ali naj se ločim?

Franček: Nikar. Preveč bi jima ustregli.

S. F.: Ponoči tako živinsko smrčim, da večkrat sam sebe zbudim. Je to živčnega izvora?

Franček: Načelno ne, bolj živalskega.

O. O.: Včeraj ponoči me je poskušal neki moški posiliti. Ker se je preplašil, je pobegnil. Če ti pošljem opis, ali lahko upam, da ga boš našel?

Franček: Vsekakor. Toda, ali mora biti isti moški?

B. T.: Ali so tvoje šale honorirane?

Franček: Se razume: od enega leta do doživljenjsko.

Franček

P. S. Če bi kdo rad kaj podobnega vprašal, naj pošlje vprašanje na Uredništvo Glasila. Franček je rekel, da bo nanj rad odgovoril.

Odbojka

Odbojarski klub Kamnik je praznoval 30 let uspešnega dela v soboto, dne 17. septembra 1983. Vreme jim ni bilo naklonjeno. Zato pa je bilo vreme lepo naslednjo soboto, 24. septembra 1983, ko bi se morale zbrati sindikalne ekipe DO iz občine Kamnik. Ura je bila že 8, pa še vedno ni bilo dovolj ekip, da bi se lahko pričelo tekmovanje.

Visok jubilej, ki so ga praznovali odbojkarji Kamnika teden pred tekmovanjem, sploh ni bilo čutiti.

Če pogledamo 15 let nazaj, lahko ugotovimo, da se je na tekmovanjih za občinsko prvenstvo zbralo več ekip. Lahko trdim, da so imele vse večje DO svojo ekipo.

Letos so se za tekmovanje prijavile samo tri DO, in sicer v ženski konkurenci Svilanit in Stol, v moški pa samo Graditelj. V ženski konkurenci sta se ekipi Svilanit in Stola pomerili za naslov občinskega sindikalnega prvaka za leto 1983. Zmagala je ekipa Stola in tako osvojila naslov. V moški konkurenci pa je bila kompletna samo ekipa Graditelja in je tako brez boja osvojila naslov občinskega prvaka v odbojki za leto 1983.

Zanimivo je, da od nekaj vodilnih moških ekip delovnih organizacij Svilanita, Titana in Stola ni bilo.

Sprašujem se, ali se je tudi naših svobodnih aktivnosti oprijela neresnost in tako nam je čisto vseeno, kako zastopamo svojo DO.

V času, ko vedno več dela opravijo stroji, sami premalo fizično delamo in smo doma privezani pri TV sprejemnikih. Tako zanemarjamo svoje naravne gibe in zato obolevamo: za raznimi boleznimi ožilja in srca (infarkt, visok pritisk) in povečuje se nam telesna teža. Vse to je posledica naše neaktivnosti, ker se premalo gibljemo.

Komisija za šport in rekreacijo ima nalogo, da organizira in privabi čim večje število delavcev na razne aktivnosti, ki jih organiziramo v popoldanskem času. Kinezioologi priporočajo, da trikrat tedensko rezerviramo čas od 1 do 2 uri za razne aktivnosti. Če je možno, naj se te odvijajo v naravi, da boste med aktivnostjo vdihovali svež čist zrak. Aktivnost mora biti dovolj intenzivna, taka da se bo povečal srčni utrip in da se boste tudi spotili.

Na koncu naj dodam, da je komisija za šport in rekreacijo rezervirala telovadnico tudi za sezono 1983/84 za vse ljubitelje odbojke. Vadba odbojke je vsako sredo, za moške od 18. do 20. ure in za ženske od 20. do 22. ure; v telovadnici na Duplicih.

Jože Zupin

V drugem tozdu nas ljudje po nekaterih naših sodelavcih dobro poznajo (čeprav se osebno z njimi še nismo nikoli videli). Poznajo nas, da smo slabi, kako se radi kregamo, kako ...

* * *

»Tineta je sapa gnava«

Tine in Nace šla sta do Triglava, Tine na poti je sapa 'gnava', »Lahko je tebi Tine, ko te sapa žene. Kaj naj pa mene, ko sapa nimam nobene.«
Franc Ravnikar, grobi rez

* * *

»Pusti ga pri miru. Spremenil ga ne boš. Po drugi strani pa je še brez vseh 'manir'. Nadrl te bo, da si boš zapomnil.«

* * *

»Koliko je govoril o Tonetu. Pri tem pa ni povedal, da je sam še slabši.«

* * *

»Tema dvema mora biti pa delati za res težko. Vse drugo počenjata! Kaj bi bilo, če bi bili vsi taki?«

* * *

»Če hočeš nekaj narediti, moraš biti na delovnem mestu in delati.

* * *

»Z ljudmi je res težko delati. Vsakdo misli, da je nekaj več kot drugi in da je prav njegovo prepričanje boljše.

* * *

»Če ne bomo delali, nam ne bo nihče pomagal, ker mora vsakdo delati za sebe.«

* * *

»O boljši kvaliteti smo se že velikokrat pogovarjali. Potem je bilo res malo bolje, vendar zelo kratek čas. Nato pa zopet po starem!«

* * *

Marjana ni bila najboljša delavka. V tovarno je hodila samo zato, ker je morala. Doma je svoji hčerki večkrat potožila, da ne bi šla na delovno mesto nikdar več, če ne bi bilo »mus«. Hčerka se je maminoga prepričanja navzela in je pričela tudi za svojo osnovno šolo ugotavljati, da ji je že odveč.

Nekega dne je prišla k mami na obisk njena sodelavka. Za trenutek se je zadržala pri deklici in jo nič hudega sluteč vprašala:

»Kajne, v šolo pa rada hodiš?«

Mala pa je odgovorila:

»Tako nerada kot mamica v tovarno!«

* * *

»Celo poletje se nisem naveličal lepega vremena, dežja pa imam takoj čez glavo.«

»Še nikoli ni šel dež tako dolgo, da ne bi potem nehal!«

* * *

Časi se spreminjajo: Danes na vso moč zagovarjamo počitnice, dopust ob morju in v hribih. Starim ljudem se je zdelo to neumno in so močno kritizirali tiste, ki so na tak način preživel kak teden ali dva.

Marsikak kupec našega Unija bi bil vesel, če bi videl naložene kartone s tem pohištvom.

Uni pohištvo je zelo enostavno, vendar ob primerni, domiselni postavitvi lepo in uporabno.

Glavni problem je, kot smo že omenili, da celotnega Unija ni skoraj nikoli na zalogi.

VASOVALEC

Se splazil je pod okno, da fanta drugega jezji, ker upa, da za ljub'co nazadnje me dobi.

Pod okencem zaprtim, je kričal in me klel:
»Da! brezčutno dekle, da bi te hudič vzela!«

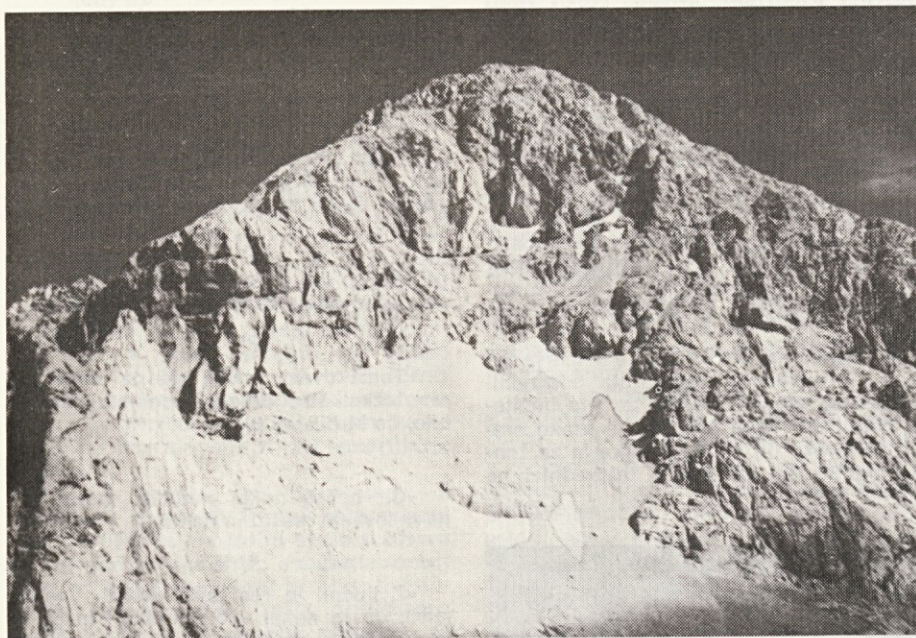
Ko sem odprla okno, od jeze ves zelen, je padel v svinjski kotel, vasovalec nepošten.

So drugi dan smejali, sosedje se na glas, da v svinjskem kotlu skuhan, je kdor gre v vas za špas.

Silva Lasič

Grintovec

(tekst in fotografije: F. Stele)

Takole — nič kaj travnato in rožnato — izgleda Grintovec s Kočne ... Neko septembrsko popoldne z veliko modrega neba ...

V bele plašče so odeti vrhovi slovenskih gora. Storžič, čisto zadaj Triglav in veličastna ledena katedrala Kočna. Še malo in na vrhu Grintovca bomo ...

Pozna pomlad ob nekdanjem Bivaku na Malih Podih: Nekaj niže v travah že zaganjajo mali alpski zvončki. Tu nad dva tisoč in zadaj v strmih Grintovca pa je še nekaj snega za žejo ...

Potem se med vejevje priplazi svetloba, sprehodi se navzdol po macesnovju, vzvalovi med trave in rože ... Barve spregovore ... Tudi na slečniku.

»Skupna stvar je kakor voz, ki ga moramo vsi vleči naprej. — Ne pa, da ga nekateri vlečejo, drugi se samo drže zanj, tretji pa bi ga hoteli vleči nazaj!«

* * *

»Tri delate skupaj. Oni dve se večkrat skregata, ti pa stojiš vedno nekako ob strani.«

»Nj res. Enkrat ali dvakrat na mesec pomedem vse od a do ž, da imam mir.«

Izdaja v 2100 izvodih Industrija pohištva Stol Kamnik. Glasilo urejajo — glavni urednik Ciril SIVEC, odgovorni urednik Franc PE-STOTNIK in člani uredniškega odbora: Franc RAVNIKAR, Andrej PERČIČ, Vinko JAGODIČ, Danica KOČAR, Tone ŠIMENC in Sonja ZORN. Lektor: Ivan SIVEC. List izhaja vsak mesec in ga prejemaajo delavci Stola brezplačno. Nacionalna TISKARNA LJUBLJANA v Ljubljani. Oproščeno prometnega davka po pristojnem sklepu 421-1/72.